

**Sprawozdanie z działalności
Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Miasto-Ogród Sadyba
za okres kadencji 05.2015 – 05.2018**

Podstawowe informacje o Towarzystwie

1. **Podstawy prawne.** Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Miasto-Ogród Sadyba (zwane dalej Towarzystwem) istnieje od 20 maja 1990 r. Działa w formie stowarzyszenia. Na dzień 24 maja 2018 r. zrzesza 123 członków.
  - Siedziba: ul. Jodłowa 19B, 02-907 Warszawa;
  - adres korespondencyjny: Pl. Rembowskiego 9 lok. 3, 02-915 Warszawa
  - e-mail: towarzystwo@sadyba.info
  - KRS: Krajowy Rejestr Sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000162763
  - REGON: 010734409
  - NIP: 521-341-48-05
  - Konto bankowe: Bank Zachodni WBK S.A. nr konta 10 1090 2590 0000 0001 3079 5490

2. **Zarząd.** Organem uprawnionym do reprezentowania Towarzystwa jest zarząd, w skład którego, wg aktualnego wpisu w rejestrze sądowym, wchodzi:
  - Jerzy Piasecki, prezes zarządu
  - Izabela Zabielska, wiceprezes zarządu
  - Aleksandra Karkowska, wiceprezes zarządu
  - Dorota Sibiga, sekretarz
  - Wiesława Puławska, skarbnik
  - Katarzyna Molska, członek zarządu
  - Jolanta Sinkiewicz, członek zarządu

3. **Zakres działania.** Towarzystwo działa na obszarze Polski. Teren, który obejmuje szczególnie, to:
  - obszar w dzielnicy Mokotów w Warszawie, na Sadybie, zwany dalej Miastem Ogrodem Sadyba, wpisany do rejestru zabytków jako zespół urbanistyczny i budowlany dawnego „Miasta-Ogrodu Czerniaków” pod nr 1559-A, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 2 grudnia 1993 r., w granicach wyznaczonych ulicami: Sobieskiego, Św. Bonifacego, Czyżewską (cmentarzem), Woziwody, Gołkowską, zachodnim brzegiem Jeziorka Czerniakowskiego, potokiem łączącym Jeziorko Czerniakowskie z Jeziorkiem Sielanka oraz ulicami Augustówką, Goplańską i Nałęczowską.

Poza powyższym obszarem, w ramach inicjatyw lokalnych dotyczących żywotnych spraw mieszkańców (Rozdz. II, § 6, pkt 1 Statutu), Towarzystwo przywiązuje szczególną wagę również do działania na terenie przyległym, obejmującym:

- obszar rezerwatu przyrody Jeziorko Czerniakowskie wraz z otuliną, które stanowią element krajobrazu Miasta Ogrodu Sadyba, geograficznie i funkcjonalnie z nim połączony,
- sąsiedztwo obszarów wskazanych powyżej, w szczególności w tych wypadkach, w których rozważane, planowane i podejmowane inicjatywy, projekty, plany, decyzje, działania i prace, w tym dotyczące zagospodarowania terenu oraz inwestycji infrastrukturalnych i architektoniczno-budowlanych, mogą wpływać w jakimkolwiek stopniu i w jakikolwiek sposób na chronione wartości Miasta Ogrodu Sadyba i rezerwatu przyrody Jeziorko Czerniakowskie.

Towarzystwo przywiązuje dużą wagę do ww. terenu, ze względu na jego unikalne walory przyrodnicze i kulturowe. Miasto-Ogród Sadyba (pierwotna nazwa „Miasto-Ogród Czerniaków”) powstało na początku XX wieku na wzór angielskich miast ogrodów - podmiejskich osiedli mieszkalnych, łączących zalety miasta i wsi, tj. miejską infrastrukturę (w tym własne obiekty publiczne i usługi, oraz dogodny dojazd do centrum miasta) i bliski kontakt

z przyrodą (budownictwo willowe z dużą ilością zieleni - w ogrodach prywatnych i na terenach publicznych). Jest tu wiele obiektów o znaczeniu historycznym, takich jak: carskie fortyfikacje obronne o nazwie Fort IX z lat 1883-1887; przedwojenna zabudowa willowo-dworkowa autorstwa znanych architektów, zamieszkała niegdyś m.in. przez elitę wojskową II Rzeczypospolitej i znanych artystów; zabytkowy bruk; oryginalne latarnie gazowe z lat 30. Wartość tej okolicy dodatkowo wzbogaca sąsiedztwo rezerwatu Jeziorko Czerniakowskie, największego naturalnego akwenu w Warszawie, starorzeczka Wisły, w którym gniazduje kilkadziesiąt chronionych gatunków zwierząt, w tym kilkanaście gatunków ptaków o unikalnym znaczeniu w skali całej Warszawy i Polski.

4. Cele statutowe Towarzystwa:

- podejmowanie inicjatyw lokalnych, dotyczących żywotnych spraw mieszkańców,
- dbanie o mieszkańców i warunki życia: czystość powietrza, dobrą i nieskażoną wodę i glebę,
- dbanie o zabytki, tradycje i prawidłowe zagospodarowanie terenu, utrzymanie wspólnej zieleni i innych terenów wspólnie użytkowanych,
- podejmowanie inicjatyw dotyczących wspólnych przedsięwzięć dla wygody i poprawy warunków życia mieszkańców,
- działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i ich własności oraz porządku publicznego,
- dbałość o utrzymanie ładu architektonicznego, estetykę domów i ich otoczenie, ogrodów i ulic oraz pomoc sąsiedzka w tym zakresie,
- prezentowanie interesów mieszkańców w instytucjach samorządowych i innych.

5. Formy realizacji celów, przewidziane przez statut:

- podejmowanie inicjatyw i prac na rzecz lokalnego środowiska w zakresie dbałości o domy, ulice, ogrody,
- propagowanie celów Towarzystwa z wykorzystaniem wydawnictw i innych środków masowego przekazu,
- współpraca z instytucjami i organizacjami społeczno-politycznymi, religijnymi, kulturalnymi, oświatowymi, sportowymi dla dobra mieszkańców,
- prowadzenie odczytów, szkoleń i zebrań na tematy wskazane przez mieszkańców,
- propagowanie celów Towarzystwa wśród społeczności lokalnej,
- prowadzenie Fundacji Sadyba Miasto-Ogród.

6. **Działalność gospodarcza.** Towarzystwo nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej, a praca w nim ma charakter wyłącznie społeczny. Żadna z osób działających w Towarzystwie czy dla Towarzystwa nie otrzymuje z tego tytułu jakichkolwiek pieniędzy. Towarzystwo nie ma żadnych zobowiązań podatkowych.

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE MAJ 2015 - MAJ 2018:

- I) Działalność kulturalna, edukacja, integracja
- II) Ład przestrzenny (urbanistyczny i architektoniczny)
- III) Inwestycje, infrastruktura, remonty
- IV) Ochrona środowiska
- V) Bezpieczeństwo, czystość i porządek
- VI) Inne

Zarząd Towarzystwa na posiedzeniu 26 czerwca 2015 przyjął nową politykę i cele działania.

Zdecydowano o oparciu się na działaniach pozytywnych, gdyż w przeszłości akcje monitorujące i interwencyjne wzbudzały dużo negatywnych emocji. Obecnie, po uchwaleniu planu miejscowego dla Miasta Ogrodu Sadyba, można ograniczyć się do wskazywania niezgodności z istniejącym prawem.

Priorytety określone przez Zarząd:

- a) Działania pozytywne, np. w zakresie kultury (np. wykłady historyczne) i integracji (otwarte ogrody, inne akcje społeczne), doradztwo (porady), popieranie pomysłów społeczności lokalnej, ale też podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku łamania przepisów przez mieszkańców. Monitorowanie obszarów konfliktowych, w tym: KS Delta, TKKF Sadybianka, przedszkola. Sposób działania TSK MOS powinien być przemyślany, aby budować kapitał - a nie rujnować. Zależy nam na utrzymaniu profesjonalnego i pozytywnego wizerunku w urzędach.
- b) Cel Strategiczny: dalsze budowanie społeczności obywatelskiej Miasta Ogrodu Sadyba - świadomej jego historii, wartości kulturalnych i przyrodniczych, chcącej tu właśnie mieszkać i przestrzegającej panujących tu zasad. Utrzymanie zintegrowanej, dobrze zorganizowanej, sąsiedzkiej społeczności.

PRACE WYKONANE W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW:

OBSZAR I: DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA, EDUKACJA, INTEGRACJA

W ramach działalności kulturalnej i integracyjnej kluczowym wydarzeniem jest Festiwal Otwarte Ogrody organizowany na Sadybie w czerwcu od 12 lat (w 2018 odbędzie się 12. edycja). Festiwal cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców, którzy przy każdej okazji powtarzają, że „jedna taka impreza sąsiedzka to za mało”. W odpowiedzi na liczne postulaty, od dwóch lat organizowane są dodatkowe imprezy sąsiedzkie. Wczesną jesienią odbywa się turniej tenisa ziemnego Sadyba Cup, w ostatnim roku w ramach imprezy pod nazwą „Babie lato na Sadybie” połączonego z jesienną edycją pchlego targu. Dodatkowo od 4 lat Pracownia Sztuki Dziecka organizuje zimowe spotkania przed Bożym Narodzeniem – Okrężną Artystyczną. Staramy się, by te wydarzenia na stałe wpisały się w sadybiański kalendarz imprez kulturalnych. W roku 2017 powstał zespół muzyczny „Sadyba śpiewa”, jako oddolna inicjatywa mieszkanki naszego osiedla. Również w 2017 r. otrzymaliśmy dotację na organizację projektu zgłoszonego w ramach Niepodległa, ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury.

Szczegółowe informacje dotyczące wyżej wymienionych imprez kulturalnych i integracyjnych:

1. Festiwal Otwarte Ogrody.

Sztandarowym projektem kulturalnym Towarzystwa jest festiwal Otwarte Ogrody, odbywający się na Sadybie corocznie od 2007 roku, w jeden (zwykle drugi) weekend czerwca. Ma on na celu przybliżenie różnych aspektów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zintegrowanie wokół nich lokalnej społeczności. Jest organizowany przez mieszkańców Sadyby dla sąsiadów i wszystkich chętnych spoza osiedla, głównie w prywatnych ogrodach, ale również w przestrzeni publicznej osiedla. Festiwal na Sadybie jest jednym z kilku, które odbywają się co roku pod tym samym hasłem („Otwarte Ogrody”) w zaprzyjaźnionych miastach-ogrodach w Warszawie i okolicach: Podkowa Leśna, Milanówek, Komorów, Józefów, Konstancin Jeziorna, Zalesie Dolne, Włochy. W styczniu 2010 roku festiwal ten otrzymał nagrodę w konkursie „Liderzy Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji 2009 w Polsce” w kategorii „Kultura i sztuka”.

1a) 9. edycja Festiwalu w 2015 roku. W dniach 12-14 czerwca 2015 r. mieszkańcy Miasta Ogrodu i Towarzystwo, pełniące funkcję animatora i koordynatora wydarzeń, zorganizowali w sumie 30 imprez. Patronem honorowym festiwalu było UNESCO, Marszałek Województwa mazowieckiego i Urząd Dzielnicy Mokotów, sponsorami – APR, NABO Cafe, KUKBUK, VOLVO Centrum, Leroy Merlin, partnerami – NIMOZ, Studio 2x2, Wars, a partnerami medialnymi – RDC, Stolica, TVP Warszawa, Sadyba24. Oto wybrane imprezy, pogrupowane według głównych tematów przewodnich:

o Wydarzenie inauguracyjne:

- **Balladyna 68 – czyli Starsi Panowie bawią się w teatr.** Oficjalne otwarcie festiwalu. Z okazji przypadającego w grudniu 2015 r. 100-lecia urodzin Sadybianina, Jeremiego Przybory, zaprezentowano skrzącą się humorem przeróbkę klasycznego utworu Juliusza Słowackiego, Balladyna. Przed laty napisali ją Starsi Panowie, a po latach – w otoczeniu przedwojennych willi i ogrodów starej Sadyby – wystawili aktorki i aktorzy z Teatru na Plaży w Sopocie.

o Wystawy i warsztaty plastyczne:

- **Wystawa malarstwa Krystyny Radziwill-Milewskiej** - absolwentki ASP, Sadybianki, najchętniej malującej świat, który ją otacza; wielkoformatowe obrazy pokazane zostały w scenerii jednego z najpiękniejszych ogrodów Sadyby.
- **Wystawa malarstwa Hanny Chromińskiej** - lokalna malarka zaprezentowała nowe prace związane z Sadybą
- **Wernisaż dorosłych z Pracowni Sztuki Dziecka** - grupa siedmiu wspaniałych Pań co wtorki tworzy w Pracowni cudowne prace. Zaprezentowały je po raz pierwszy, by pokazać, że ukryte talenty i potrzebę serca trzeba rozwijać.
- **Wernisaż prac Mariusza Gajewskiego**, człowieka renesansu, który studiował trzy kierunki na trzech różnych uczelniach: historię w Lublinie, montaż filmowy i telewizyjny w Warszawie, fotografię w Łodzi. Doktor sztuki filmowej w dziedzinie fotografii. Ma na swoim koncie ponad 20 wystaw indywidualnych, 70 zbiorowych w kraju i za granicą, ponad 20 nagród i wyróżnień z zakresu grafiki projektowej.
- **Małe formy witrażowe** - mieszkanka starej Sadyby, Anna Dąbrowska, tworzy małe formy dekoracyjne ze szkła witrażowego z dodatkiem kamieni naturalnych. Opowiedziała, co to jest szkło,

skąd pochodzi, kto to był Tiffany, jakie są rodzaje szkła oraz podpowiedziała, jak zaprojektować zawieszkę witrażową, obraz pod wymiar, lampion, lampę.

- **Tworzenie największej na świecie gry rodzinnej** - warsztaty dla dzieci. Rysowanie na płytach chodnikowych: zwierzęta, rośliny... Wszystkie pokolorowane pola zamieniły się w grę rodzinną, która polega na wyobraźni rodziców i dzieci.

○ **Imprezy muzyczne:**

- **Koncert życzeń - ze starych winyli** - zamówione wcześniej (drogą mailową) utwory były prezentowane z płyt winylowych. Wspaniałą kolekcją takich płyt może pochwalić się jeden z naszych sąsiadów, Mieczysław Stoch, który był pomysłodawcą imprezy i ją poprowadził.
- **Potańcówka w stylu retro z muzyką na żywo!** Zaprosiliśmy mieszkańców na potańcówkę oraz koncert wspaniałego zespołu „Happy Band”, który przeniósł nas w magiczne lata 30-te. Prowadzenie: Katarzyna Stoparczyk.
- **Projekt Opuzonozaurus – koncert w ogrodzie** - kolejny już raz pani Maria zaprosiła do swojego ogrodu na koncert specjalnie przygotowany na nasz Festiwal.
- **„Warszawa da się lubić” - przedstawienie teatralne** w wykonaniu uczniów klasy 6a ze Szkoły Podstawowej nr 115; laureaci I miejsca Przeglądu Małych Form Teatralnych zaprezentowali przedstawienie oparte na znanych wierszach i piosenkach o Warszawie.
- **Muzyczny Hyde Park** - zaprosiliśmy do występu na sadybiańskiej mini scenie wszystkich, którzy chcieli coś zagrać i/lub zaśpiewać.

○ **Wykłady:**

- **Łyk naftusi. Morszyńską, Niemirowską i Truskawiecką do kresowych uzdrowisk.** Bogato ilustrowany i pełny anegdota multimedialny wykład Tomasza Kuby Kozłowskiego (Dom Spotkań z Historią) o niegdyś modnych, a dziś zapomnianych kresowych uzdrowiskach, które dały nazwy najważniejszym ulicom Miasta Ogrodu Sadyba.
- **Portugalia, moja miłość** - Zofia Stanisławska, sadybianka, która ma dwie wielkie pasje: grafikę i Portugalię, zaprosiła na błyskawiczny kurs języka portugalskiego dla turystów oraz wszystkich, którzy chcą rozpocząć przygodę z językiem portugalskim. Były opowieści o Portugalii, jej kulturze, jedzeniu i muzyce fado.
- **Wykład o skandalach w sztuce dawnej** - poprowadził pracownik NIMOZ, omówił dzieła Albrechta Dürera, Michała Anioła, Paola Veronese, Caravaggia oraz Francisca Goyi, które w czasach powstania wywołały pierwsze artystyczne skandale.
- **Warsztaty – jak powstaje muzeum.** Warsztaty rodzinne dla dzieci i ich opiekunów poprowadził pracownik NIMOZ.
- **Wystawa Pluton** - prezentacja fotogramów wraz z krótkimi opisami życiorysów członków plutonu 1116, grupującego w czasie okupacji i Powstania mieszkańców Sadyby i Czerniakowa.

○ **Spacery i imprezy sportowe:**

- **Sadyba Cup** – turniej tenisowy dla dzieci na kortach Klubu Tenisowego WARS.
- **Sadybiański mecz międzypokoleniowy! Mecz piłki nożnej** – nastolatki kontra starsze nastolatki. Do kategorii „młodzi” zaprosiliśmy wszystkich piłkarzy w wieku 15-18 lat, do kategorii „nieco starsi Sadybianie” zaproszeni byli wszyscy powyżej 18 lat, którzy chcieliby pokazać naszemu młodemu pokoleniu jak się gra. Walka toczyła się o honor, ale też o puchar Sadyby.
- **Ścieżka dla Jeziorka Czerniakowskiego** – przedpremierowa prezentacja projektu i spacer z przewodnikiem. Marzenie staje się faktem. O tym, jak zmieni się sadybiański rezerwat przyrody, opowiadał Przemek Pasek z Fundacji Ja Wisła – pomysłodawca i wykonawca projektu edukacyjnego, który zwyciężył w budżecie partycypacyjnym w 2014 r.
- **Geocaching: Odkrywanie tajemnic Sadyby.** Zabawa dla młodzieży i całych rodzin. Tajemnice zabytkowego osiedla schowane były w kilkunastu skrytkach, rozsianych po Sadybie. Po praktycznym wprowadzeniu, uczestnicy zabawy, zaopatrzeni w smartfony z GPS-em, ruszyli w teren, by je odnaleźć.

○ **Imprezy integracyjne:**

- **Pieski z Sadyby na start!** Nowa impreza w ramach Festiwalu, której pomysłodawczyni - Dorota Malawska - zaprosiła do integracji wszystkich właścicieli psów. Wybrano psiego Ambasadora Sadyby, podziwiano psie sztuczki, a także zaprezentowano pieski ze schroniska „Na Paluchu”, a ich opiekunowie opowiedzieli o zasadach adopcji.

- **Pchli targ.** Jak co roku, mieszkańcy wystawili na sprzedaż zbędne rzeczy ze swych piwnic, strychów, szaf, kredensów i zakamarków – impreza „obowiązkowa” od początku organizacji Festiwalu.
- **Sadybianie dla Sadyby – aukcja.** Poprowadzona została aukcja wyjątkowych przedmiotów, przekazanych przez mieszkańców i przyjaciół Sadyby.
- **Quiz „Jak dobrze znasz Sadybę?”** – Iwona Babicz przygotowała i poprowadziła konkurs wiedzy o Sadybie.
- **Wyjątkowe Ogrody Sadyby 2015** - ogłoszenie wyników konkursu. Już po raz dziewiąty wybrano i nagrodzono 5 wyjątkowych ogrodów przydomowych Miasta-Ogrodu Sadyba. Po wręczeniu nagród odbył się spacer po wyróżnionych ogrodach.

1b) 10. edycja festiwalu w 2016 roku. W dniach 10-12 czerwca 2016 r. mieszkańcy Miasta Ogrodu i Towarzystwo zorganizowali w sumie 30 imprez. Patronami honorowymi festiwalu byli: UNESCO, Marszałek Województwa Mazowieckiego, Urząd Dzielnicy Mokotów, sponsorami – APR, KUKBUK, NABO Cafe, Ziaja oraz kilkunastu mieszkańców Sadyby, partnerem - EDDA a partnerami medialnymi – Sadyba24.pl, Południe, Polskie Radio RDC. Oto wybrane imprezy, pogrupowane według głównych tematów przewodnich:

- **Wydarzenie inauguracyjne:**
  - **Koncert Zespołu Singing Birds. Oficjalne otwarcie festiwalu.** Trzy energiczne dziewczyny muzycznie przeniosły nas w klimat lat 50. i 60. Koncert poprowadzili wspaniali Starsi Panowie Dwaj: Jerzy Iwaskiewicz i Marek Przybylik, mieszkańiec Sadyby.
- **Imprezy muzyczne i teatralne:**
  - **Potańcówka w stylu retro.** Już po raz 4. spotkaliśmy się w świetnych nastrojach i przebraniach w stylu lat 20-tych i 30-tych. Imprezę poprowadziła Katarzyna Stoparczyk. Tym razem potańcówka została zrealizowana w ramach inicjatywy lokalnej, dzięki współpracy mieszkańców i m.st. Warszawy, pierwszy raz skorzystaliśmy z tej procedury.
  - **Rafał Rutkowski stand-up comedy.** Jedyne i niepowtarzalne skrzyżowanie teatru absurdu, one man show i stand-up comedy. Rafał Rutkowski, dyrektor artystyczny Teatru Montownia, specjalista od kultowych one man show, sponiewierał Wasze przepony i doprowadził do łez.
  - **Miniatura teatralna w ogrodzie.** Niekonwencjonalne miniatury filozoficzne w wykonaniu Sadybian, na podstawie abstrakcyjnego scenariusza Oli Bonder. Aktorzy wystąpili w unikalnych strojach zaprojektowanych przez Lunię Bonder.
  - **Koncert w ogrodzie.** Jak co roku, pani Maria zaprosiła na smakowity koncert kameralny przygotowany przez Anię i Piotra. W bogactwie smaków muzycznych dominowały puzon i altówka.
  - **Najpiękniejsze tanga polskie i argentyńskie zagra i zaśpiewa formacja TANGO PARA TODOS** - jedyna w Polsce i na świecie niezawodowa grupa muzyczna, która specjalizuje się w tangu. Oprócz koncertu odbyła się też mini lekcja podstawowych kroków tanga.
  - **Wieczorek filmowo-dźwiękowy.** Melancholijne nieme kino sadybiańskich amatorów z lat 60. i 80. od lat inspiruje i zachwyca lokalnych entuzjastów "kultury domowej". W piwnicy bloku oficerskiego grono przyjaciół powołało niegdyś do życia sadybiańską grupę muzyki swobodnej ANTIKONSJUM RECORDS. Tym razem odnaleźli dźwiękowy klimat Sadyby z minionej epoki uwiecznionej na celuloidzie przez jej mieszkańców.
  - **Kino plenerowe.** Najciekawsze dzieła filmowe twórców ze starej Sadyby, zaprezentowane na ogromnym ekranie w parkowym otoczeniu. Zwycięski projekt budżetu partycypacyjnego 2015 na Mokotowie.
- **Wystawy-warsztaty-spacery:**
  - **Niezwykła historia bohaterskich losów rodziny maskującej działalność tajnej drukarni w willi przy Morszyńskiej 35 w czasie okupacji niemieckiej.** Prelekcję poprowadzili: Maria Podlasiecka - świadek tamtych czasów i dr Leszek Zakrzewski.
  - **Wystawa fotografii Agnieszki Kurelli,** autorki wielu wystaw zbiorowych i indywidualnych, tym razem w ekspozycji pt. "Dzieciaki". Zdjęcia wielu dzieci, także z Sadyby, uchwyconych w różnych momentach: zadumy, zaskoczenia, zdziwienia, szczęścia.
  - **Wystawa fotografii "Rodzina Aresa"** zrobionych przez rodzinę pp. Głapińskich. Adresowana do najmłodszych oraz do miłośników zwierząt. Na ciepłych, a czasem wruszających fotografiach pokazano psa towarzyszącego przez 10 lat małym dzieciom, a obecnie nastolatkom.
  - **Wernisaż akwarel i rysunków Tomasza Dybowskiego.** Architekt, warsawianista i malarz, Tomasz Dybowski, maluje pejzaże miejskie, zabytki i dawne auta. Pokazał zakątki przedwojennej Warszawy, inspirowane wiedzą i wyobraźnią.
  - **Poza schematem - wystawa malarstwa.** Autorka ukazała emocje, przeżycia, pragnienia, o których głośno nie zwykło się mówić. Kim jest? Mamą, która opuściła mury korporacji i towarzyszy córce w drodze od autyzmu do samodzielności.
  - **Pomalujmy Placyk na Rembowskiiego - akcja „Zamieniamy /ubarwiamy/ gramy“.** Mamy drugi w Polsce, co do wielkości wielobarwny obraz, „nietypowy plac zabaw” powstały na ziemi. Pomalowano 1331 płyt chodnikowych!
  - **Wernisaż Pracowni Sztuki Dziecka, nie tylko dla dzieci.** Wernisaż prac dorosłych twórców.

- **Kredkami do Nieba. Wystawa prac plastycznych dzieci** biorących udział w zajęciach „Kredkami do Nieba” przy parafii św. Tadeusza Apostoła na Sadybie.
  - **Wystawa malarstwa - filozoficzny cykl „Gra”** i kilka innych nowych obrazów autorstwa Doroty Krzymowskiej.
  - **Zegar niejedno ma imię** - czyli o zegarach, zegarkach i zegareczkach słów kilka. Zegarmistrz, kolekcjoner, ale także "pan od biologii". Jego gawęda w swej istocie jest rozważaniem - dyskusją o kwestiach, takich jak "czas", nasz stosunek do jego przemijania.
  - **Najwspanialsze ogrody Sadyby ostatniej dekady** - wystawa zdjęć najpiękniejszych ogrodów naszego Miasta Ogrodu. W ramach Festiwalu wspólnie zwiedzaliśmy i wybieraliśmy najpiękniejsze ogrody naszego osiedla. Teraz przyszedł czas na podsumowania i wspomnienia laureatów poprzednich edycji konkursu. Spacer po wybranych nagrodzonych ogrodach.
  - **Spacer wokół Jeziorka Czerniakowskiego** poprowadził Przemek Pasek, prezes Fundacji Ja Wisła. Na specjalnie przygotowanych planszach pokazał zdjęcia dokumentujące prace wykonane w ramach projektu z budżetu partycypacyjnego 2015.
  - **Gra miejska „Szkolne klimaty 115-tki”**. Kadra Szkoły Podstawowej nr 115 przygotował grę miejską, w której „planszę” określiły ulice: św. Bonifacego, Zdrojowa, Nałęczowska, Okrężna, Jodłowa, Jeziorna.
- **Wydarzenia integrujące:**
- **Pyszny konkurs sąsiedzki na najlepsze CIACHO SADYBY. Nowy pomysł!** Pierwsza edycja. Zaprosiliśmy mieszkańców do podzielenia się swoim przepisem na ich ulubione ciasto. Tytuł Ciacha Sadyby otrzymały pączki przygotowane przez Aleksandrę Karkowską.
  - **PSadybianin Roku 2016.** Kolejny raz zaprosiliśmy sadybiańskie psy razem z właścicielami do udziału w konkursie na najsympatyczniejszego psa Sadyby. Każdy miał możliwość zaprezentowania swoich wdzięków i umiejętności w przeróżnych kategoriach. Organizacją wydarzenia zajęła się Małgorzata Przybylik-Kucharska.
  - **Pchli targ.** Coroczna impreza „obowiązkowa” od początku organizacji Festiwalu.
  - **Sadybianie dla Sadyby - aukcja.** Aukcja wyjątkowych przedmiotów, przekazanych przez znanych i mniej znanych mieszkańców Sadyby. Aukcję poprowadziła Marzena Rogalska. Część zebranych środków została przeznaczona na akcję spotkań międzypokoleniowych z seniorami.
  - **Wspólna fotografia Sadybian.** Nasza lokalna wielka rodzina i przyjaciele zostali uwiecznieni przez Pawła Muraka z Metka Studio.
  - **Warsztaty tworzenia azjatyckich summer rollsów.** Warsztaty zorganizowane przez lokalną restaurację Para Buch.
- **Zajęcia sportowe:**
- **Power joga wśród zieleni.** Na sesję jogi w ogrodzie zaprosiła Basia Łukaszczyk, nauczycielka jogi z 15-letnim doświadczeniem, która z wielkim zrozumieniem i empatią podchodzi do swoich uczniów.
  - **Sadybiański mecz międzypokoleniowy- REWANŻ!!!** Druga edycja - MECZ PIŁKI NOŻNEJ: nastolatki kontra starsze nastolatki.

1c) 11. edycja festiwalu w 2017 roku. W dniach 9-11 czerwca 2017 r. odbyło się w sumie 19 imprez. Patronami honorowymi festiwalu byli: UNESCO, Marszałek Województwa Mazowieckiego oraz Urząd Dzielnicy Mokotów, sponsorami: Kukbuk, Advanced PR, NABO Cafe, Ziaja, Benjamin Moore Paints, partnerami EDDA i Gondor, a partnerami medialnymi – Radio dla Ciebie, Sadyba24.pl, Południe. Oto wybrane imprezy, pogrupowane według głównych tematów przewodnich:

- **Wydarzenie inauguracyjne:**
- **Warszawiaki na Sadybie!** W ogrodzie przy Morszyńskiej 7 zabrzmiały warszawskie szlagiery wyśpiewane przez charakterną Mańkę Druciak, drobnego cwaniaczka Feluchnę i elegancika Pana Jana, przy akompaniamencie kapeli podwórzowej. Nie zabrakło klawych anegdotek o Sadybie zapodanych z humorem przez Pana Giergota. Szemrane piosenki, muzyka na żywo i dialogi prowadzone warszawską gwarą przez zaangażowanych aktorów, stworzyły niepowtarzalny klimat, przenosząc publikę do czasów przedwojnia.
- **Imprezy muzyczne:**
- **Potańcówka w stylu retro.** Już po raz piąty spotykaliśmy się w świetnych nastrojach i stylizacjach! Tym razem z muzyką na żywo! Do tańca zagrał zespół znany już z sadybiańskich wieczorów tanecznych Happy Jazz Band. Prowadzenie Katarzyna Stoparczyk. Zrealizowana w ramach inicjatywy lokalnej, dzięki współpracy mieszkańców i m.st. Warszawy.
  - **Starsi Panowie w młodej odsłonię.** Przedstawienie muzyczne „Sąsiedzi” w wykonaniu zdolnych i pełnych pasji scenicznej dzieci z „Małej Filmówki”. Na podstawie historii stworzonych przez duet Jeremiego Przybory i Jerzego Wasowskiego.

- **Imprezy integracyjne:**
  - **II Mokotowska Gra Miejska "Continuum 2, czyli Banany na Sadybie".** Gra oparta na książkach „Continuum” K. Bracha, „Czarny Parasol” A. Bahdaja i „Banany z cukru pudru” B. Caillot Dubus i A. Karkowskiej. Przenieśliśmy się w czasie z Teatrem Historii, wcieliśmy się w Detektywa Departamentu Czasu i rozwiązałyśmy kryminalne zagadki Sadyby z przeszłości i przyszłości.
  - **Pchli targ.** Coroczna wyprzedaż zbędnych rzeczy. Tym razem dodatkową atrakcją była LOTERIA Fantowa.
  - **Pyszny konkurs sąsiedzki na najlepsze CIACHO SADYBY.** – druga edycja słodkiego sąsiedzkiego konkursu, który bardzo spodobał się mieszkańcom.
  - **PSAadybianin Roku 2017.** Kolejny raz zaproszono do zabawy wszystkie pieski, niezależnie od rasy, wieku i rozmiaru. Wybierano psią królową i psiego króla Sadyby, czyli PSAadybiankę i PSAadybianina Roku 2017.
  - **Wspólna fotografia Sadybian.** Nieodłączny już element potańcówki – wspólne zdjęcie wykonane przez Pawła Muraka z Metka Studio
- **Wystawy i warsztaty plastyczne:**
  - **Warsztaty piaskowych rzeźb z Pracownią Sztuki Dziecka.** Tego jeszcze na Sadybie nie było! Nad Jeziorkiem zamieszkały piaskowe „dziwnostwory”. Prowadząca warsztaty artystka plastyk Katarzyna Derkacz-Gajewska zapoznała uczestników z techniką rzeźbienia w nietłwym materiale, jakim jest piasek.
  - **Wernisaż Pracowni Sztuki Dziecka, nie tylko dla dzieci.** Wernisaż prac dorosłych twórców. Grupa ośmiu wspaniałych pań, co wtorki tworzy w Pracowni cudowne prace. Zaprezentowały już po raz trzeci swoje prace.
  - **„Kolory Sadyby” - wystawa fotografii Agnieszki Kurelli.** Tym razem zdjęcia ukazujące piękno i wielobarwność naszej dzielnicy. Fauna, flora, krajobraz oraz uliczki Sadyby uchwycone w różnych porach roku.
  - **Zielono mi. Akwarele, pastele, tusz. Wystawa malarstwa Ewy Brzostowskiej-Radziwiłłów -** architektki krajobrazu, która prezentowała już swoje prace na wielu wystawach indywidualnych i zbiorowych, a teraz pokazała swoje prace sąsiadom.
  - **Przedogródek – to widać! Warsztaty ogrodnicze.** O czym pamiętać urządzając zielen przed domem opowiedziała i pokazała architekt krajobrazu Katarzyna Molska.
- **Wykłady i kino**
  - **W blasku przedwojennych gwiazd.** Jak wyglądało życie artystyczne w przedwojennej stolicy i jaką rolę odgrywały w nim kobiety, m.in. Ordonka, Zula Pogorzelska, Wiera Gran? Jaki był związek wojska z kabaretem? Czym zajmowała się organizacja WINO? W podróż w czasie przy muzyce ze starego gramofonu zabierał nas varsavianista i kolekcjoner, Jarosław Wojciechowski, a jego gawędy dopełniły fragmenty przedwojennych filmów oraz pokaz mody z lat 1920-30.
  - **Babcynych zegarów czar** - opowieści na czasie i o czasie według zegarmistrza, kolekcjonera i gawędziarza, Jana Szymańskiego.
  - **Filmowe podwórko. „Alfred Schreyer z Drohobycza”.** Opowieść o muzyku, uczniu Brunona Schulza. W klimat filmu wprowadził nas reżyser filmu, Marcin Giżycki.
  - **Kino plenerowe.** Kolejny raz najciekawsze dzieła filmowe twórców ze starej Sadyby, zaprezentowane na ogromnym ekranie w parkowym otoczeniu. Zwycięski projekt budżetu partycypacyjnego 2017 na Mokotowie.
- **Imprezy sportowe**
  - **Sadybianie na START!** Zaprosiliśmy dorosłych do biegu wokół Skweru Ormiańskiego i dzieci do biegu wokół boiska szkolnego. Impreza sportowa zorganizowana przez Szkołę Podstawową nr 115.

2. Okrężna Artystyczna

Nowe sąsiedzkie wydarzenie integrujące mieszkańców Sadyby. Pierwsza edycja odbyła się w grudniu 2014 r. i od tamtej pory co roku przed świętami Bożego Narodzenia mieszkańcy spotykają się przed Pracownią Sztuki Dziecka przy ul. Okrężnej: 19 grudnia 2015, 17 grudnia 2016, 10 grudnia 2017 roku. Pomysłodawcą i organizatorem tego wydarzenia jest Katarzyna Derkacz-Gajewska, Sadybianka, artystka grafik, absolwentka warszawskiej ASP, która prowadzi Pracownię Sztuki Dziecka.

Stałe punkty programu Okrężnej Artystycznej to:

- Wernisaże artystów plastyków – Sadybian i przyjaciół Sadyby, np. w ramach ostatniej edycji odbyły się 3 wernisaże wybitnych polskich artystów - Rafała Olbińskiego, Ryszarda Kajzera oraz Edwarda Dwurnika a także spotkanie z autorką wyjątkowych książek kulinarnych - Magdaleną Tomaszewską-Bolałek.
- Wspólne lepienie łańcucha papierowego na choinkę – bicie rekordu Warszawy.
- Konkurs na najładniej świątecznie ozdobiony dom lub posesję w Mieście Ogrodzie Sadyba.
- Kiermasz wyrobów artystycznych i rękodzieła – sprzedawane są dzieła zaprzyjaźnionych artystów (ceramika, grafika, malarstwo) oraz wyrobów wykonanych ręcznie przez mieszkańców Sadyby (artystów amatorów, w tym dzieci, uczęszczających na zajęcia do Pracowni Sztuki Dziecka, ale także przetwory domowe, wyroby szydełkowe, ozdoby świąteczne, itd.).

W wydarzeniu biorą aktywny udział właściciele lokalnych restauracji NABO Cafe oraz Restauracji Zegarmistrzowskiej, którzy przygotowują stoiska z darmowym poczęstunkiem – gorącą herbatą, barszczem, ciastem itp.

3. Sadyba Cup – tenisowy turniej deblowy

Turniej tenisowy dla dzieci był organizowany w latach 2013-2015 w ramach Festiwalu Otwarte Ogrody Sadyba, natomiast od roku 2016 został „wyjęty” z programu Festiwalu i organizowany jako odrębne wydarzenie na Sadybie. Impreza odbywa się we wrześniu pod hasłem „Pożegnanie lata na Sadybie” na kortach TKKF WARS przy ul. Jodłowej 1/3. W godzinach 11:00-16:00 trwają rozgrywki tenisowe, natomiast po turnieju zawodnicy i kibice zapraszani są na sąsiedzki grill z poczęstunkiem przygotowywanym przez TKKF WARS. Puchary i nagrody pochodzą od firm lokalnych i prywatnych sponsorów: m.in. KUKBUK, NABO Cafe, Zegarmistrzowska, Browar Jabłonowo, Carrefour Express (z ul. Limanowskiego).

Jesienne turnieje tenisowe odbyły się:

- 10 września 2016
- 17 września 2017.

4. Babie lato na Sadybie

Turniej tenisa został zorganizowany w 2017 roku w ramach weekendu nazwanego „Babie lato na Sadybie”. W pierwszym dniu (w sobotę, 16 września) odbył się pchli targ, który zakończył się piknikiem sąsiedzkim i potańcówką na Skwerze Ormiańskim (w parku obok Szkoły Podstawowej nr 115, róg Okrężnej i Powsińskiej). Program ten został zrealizowany w ramach Budżetu Partycypacyjnego 2017, przy wsparciu Urzędu Dzielnicy Mokotów. Pchli targ w wydaniu jesiennym bardzo spodobał się mieszkańcom, dlatego planujemy kontynuację jesiennych edycji sąsiedzkich spotkań.

5. Chór „Sadyba Śpiewa”

Jesienią 2017 z inicjatywy Sadybianki, Agnieszki Marcinkowskiej-Bąk, powstał sąsiedzki zespół "Sadyba Śpiewa". Jest to zespół dla wszystkich, którzy chcą i lubią śpiewać. Zajęcia prowadzi Małgorzata Terlecka, Sadybianka, mgr sztuki i muzyki, która przygotowuje kolejne występy. W zespole śpiewa około 30 pań w różnym wieku, spotykają się regularnie na próbach, w każdy czwartek.

Do tej pory mogliśmy zobaczyć i podziwiać nasz sąsiedzki zespół podczas trzech występów:

- 26 listopada 2017 – pierwszy koncert chóru „Sadyba śpiewa” w ramach programu Sadyba Niepodległa (opis poniżej) zorganizowany w Forcie (Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej) – panie zaśpiewały piosenki polskie z dwudziestolecia międzywojennego, koncert zakończył się owacją na stojąco i dwoma bisami.
- 19 grudnia 2017 – występ chóru w świątecznej odsłonie w NABO Cafe.
- 13 lutego 2018 – odbył się w NABO Cafe isticie miłosny, pikantny i zniewalający koncert naszego chóru.

Obecnie Panie przygotowują się do koncertu otwarcia najbliższej edycji Festiwalu Otwarte Ogrody Sadyba 2018, kiedy zaśpiewają piosenki z repertuaru Kabaretu Starszych Panów.

6. Program „Sadyba Niepodległa”

„Warszawa II RP wzorem nowoczesności w niepodległej Polsce. Cykl spotkań edukacyjnych w Mieście Ogrodzie Sadyba” to projekt zgłoszony przez TSK MOS w ramach 5-letniego programu Niepodległa, ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury. W jego ramach można zgłaszać wnioski na propozycje lokalnych wydarzeń z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Pomysłodawczynią i koordynatorką tego projektu była Sadybianka Katarzyna Szczepaniak, we współpracy z warszawianistą Jarosławem Wojciechowskim (poznany na Sadybie podczas wykładu o gwiazdach dwudziestolecia organizowanym w ramach Festiwalu Otwarte Ogrody 2017). Katarzyna do współpracy zaprosiła lokalne firmy i instytucje: Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej, NIMOZ

(Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków), Stowarzyszenie GRH Bluszcz, Pracownię Sztuki Dziecka, drukarnię Gondor, Oficynę Wydawniczą Oryginały, Restaurację Zegarmistrzowską, portal Sadyba24.

Autorka zaproponowała cykl spotkań na temat Warszawy jako ośrodka odbudowującej się państwowości, obejmujący wykłady połączone z zajęciami aktywizującymi społeczność lokalną Sadyby oraz gości z innych dzielnic. Aby przybliżyć tradycje oraz aspekty historyczno-społeczne miasta Warszawy w Mieście Ogrodzie, spotkania miały charakter edukacyjno-warsztatowy, gdzie prelekcja była połączona z takimi formami angażującymi uczestników, jak konkursy, pokaz mody, prezentacja przedmiotów z okresu międzywojennego oraz projekt wspólnotowy online "Nasza Sadyba", a uroczystą inaugurację zapewnił m.in. recital piosenek Międzywojnia.

Spotkania odbywały się w Forcie oraz w NIMOZ.

Terminy, miejsca i tematy spotkań zorganizowanych w ramach projektu:

- 22.10.2017, Fort
Powitanie. Orowadzanie po IX Forcie: Rola Sadyby w okresie międzywojennym. IX Fort i Sadyba Oficerska. Mirosław Zientarzewski, MPTW
Recital inauguracyjny Joanny Hort pt. "Artystką była w pewnym kabarecie..." - piosenki międzywojnia z repertuaru Hanka Ordonówny, Miry Zimińskiej i Wiery Gran.
Poczęstunek, Zegarmistrzowska
- 29.10.2017, NIMOZ
Wykład "Polska nowatorska myśl urbanistyczna: projekty i realizacje Dwudziestolecia. Koncepcja Miasta-Ogrodu na przykładzie Sadyby" Katarzyna Molska, TSKMOS
Rola lokalności i więzów sąsiedzkich - warsztaty rodzinne z autorką książki o Sadybie "Banany z cukru pudru" Aleksandra Karkowska, Oficyna Wydawnicza "Oryginały"
- 5.11.2017, NIMOZ
Prelekcja związana z dokumentacją cyfrową pamiątek z Dwudziestolecia. Alicja de Rosset, NIMOZ
Warsztaty "Tworzymy portal Nasza Sadyba: wczoraj i dziś"; Kasia Szczepaniak, AZ
- 11.11.2017, MPTW
Orowadzanie po wystawie "Pamiętki z Dwudziestolecia". Jarosław Wojciechowski, UTM
Wykład: Sektor rozrywkowy jako czynnik budujący świadomość patriotyczną Polaków/ popularyzujący nowe postawę patriotyczno-narodowe. Jarosław Wojciechowski, UTM
- 12.11.2017, MPTW
Wykład "Dążenie do nowoczesności w II RP: moda jako zwierciadło zmian społecznych" oraz pokaz mody dziennej i wieczorowej z okresu. Joanna Mruk i GRH Bluszcz
Sztuka II RP na służbie nowej polskiej państwowości. Jarosław Wojciechowski, UTM
Konkurs wiedzy o sztuce oraz artystach i artystkach II RP. Kasia Szczepaniak, AZ
- 19.11.2017, MPTW
Wykład "Sport to zdrowie! Kształtowanie nowych postaw obywatelskich poprzez propagowanie kultury fizycznej". Jarosław Wojciechowski, UTM
Pokaz mody sportowej. GRH Bluszcz
Kącik fotograficzny: zdjęcia z akcesoriami sportowymi
- 26.11.2017, MPTW
Konkurs wiedzy podsumowujący cykl oraz prezentacja wyników wspólnego projektu online Nasza Sadyba: wczoraj i dziś (zdjęcia, informacje zebrane na platformie internetowej)
Koncert chóru „Sadyba śpiewa” i wspólne śpiewanie
Poczęstunek sąsiedzki oraz losowanie nagród dla uczestników spotkań.

Projekt ten bardzo spodobał się społeczności lokalnej Sadyby. Katarzyna Szczepaniak przygotowała w oparciu o sugestie mieszkańców i własne pomysły program na rok 2018, wniosek został złożony do Ministerstwa Kultury, czekamy na odpowiedź.

OBSZAR II: ŁAD PRZESTRZENNY (URBANISTYCZNY I ARCHITEKTONICZNY)

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Dzięki intensywnym działaniom poprzednich Zarządów TSK MOS, w grudniu 2014 r. udało się doprowadzić do uchwalenia planu miejscowego dla Miasta Ogrodu Sadyba. Zapisy planu są bardzo precyzyjne i określają dopuszczalny sposób zagospodarowania działki oraz przekształcania nieruchomości. Niestety, w praktyce okazało się, że urzędy zobowiązane do egzekwowania prawa, nie robią tego skutecznie (w szczególności PiNB). Nasze działania w tym zakresie były związane z edukacją mieszkańców o konieczności dostosowania się do planu miejscowego i zaleceń konserwatorskich, świadczeniu licznych porad dotyczących wymogu przy prowadzeniu inwestycji, ale też monitorowaniu i interweniowaniu w przypadku łamania prawa. Bardzo istotnym problemem okazały się powstające jak "grzyby po deszczu" działalności usługowe (szczególnie hostele i prywatne placówki oświatowe) w domach jednorodzinnych - działające z naruszeniem prawa, ale bez konsekwencji - patrz pkt. 5.

2. Wpis historycznego domu przy ul. Godebskiego 14 do rejestru zabytków (prawdopodobnie autorem projektu był wybitny architekt Karol Siciński).

Po niemal 6 latach intensywnych działań, wizji lokalnych, pism, rozmów telefonicznych i monitów Towarzystwo doprowadziło do wpisu tego obiektu do rejestru zabytków, decyzją z dnia 22 maja 2015. Wcześniej ze względu na zły stan obiektowi groziło dalsze niszczenie. Obecnie dzięki wpisowi trwają prace polegające na jego gruntownym odtworzeniu, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.

3. Działania sprzeciwiające się intensywnemu zabudowaniu działki KS „DELTA” przy ul. Jeziornej 2.

Planowana inwestycja miała polegać na drastycznej rozbudowie klubu - zwiększenie obecnej zabudowy na poziomie 155 m² do 2050 m² czyli zwiększenie zabudowy o 13 razy. Miał powstać trzykondygnacyjny budynek klubowy o funkcji - klubowo-sportowo-kulturalno-gastronomicznej, budynek techniczny, przykrycie dwóch kortów plandekami pneumatycznym i przebudowę trzeciego oraz parking. Powierzchnia zabudowy działki łącznie z powierzchnią utwardzoną miała zająć 74% z blisko 5000 m². Opisana inwestycja zdaniem Towarzystwa nie była niezgodna z prawem ponieważ jej skala była nie dopasowana do luźniej zabudowy Miasta Ogrodu Sadyba i nie uwzględniała położenia w otulinie rezerwatu Jezioro Czerniakowskie. Towarzystwo bardzo ściśle współpracowało w tej sprawie z zainteresowanymi mieszkańcami ul. Jeziornej, Domowej oraz wspólnotą Sadyba Park przy pl. Rembowskiego 3. W lutym 2017 Towarzystwo złożyło odwołanie od decyzji o Warunkach Zabudowy dla inwestycji i decyzja ta została uchylona w całości przez SKO w listopadzie 2017. Niestety, żaden mieszkaniec sąsiadujący z inwestycją nie został uznany za stronę, tak więc TSK MOS było jedyną stroną reprezentującą mieszkańców. W przygotowaniu odwołania uczestniczył wewnętrzny ekspert Towarzystwa - Anna Pietrasz, jak też uzyskaliśmy zewnętrzne wsparcie prawne.

Równoległe do toczącego się postępowania KS Delta wystąpiła w listopadzie 2016 z nowym wnioskiem o Warunki Zabudowy, tym razem na cały teren klubu 3,6 hektara. Inwestycja tak jak poprzednio zakładała budowę budynku klubowego i technicznego ale też dodatkowo, przebudowę boiska przy ulicy Jeziornej na cztery oświetlone boiska z nawierzchnią sztuczną, przebudowę boiska za kanałkiem, budowę dodatkowych trzech kortów tenisowych, parkingu na 42 samochody oraz infrastruktury technicznej. Ta inwestycja mimo bardzo poważnych zastrzeżeń prawnych (urbanistycznych) stwarza też zagrożenia poważną uciążliwością dla okolicznych mieszkańców. W praktyce klub "Delta" będzie miał do dyspozycji 5 boisk - w tym 4 oświetlone z możliwością funkcjonowania siedem dni w tygodniu do godziny 22, 6 kortów i wielofunkcyjny budynek klubowy. Omawiana inwestycja spowoduje intensywny rozwój klubu i będzie generowała uciążliwości - hałas i intensyfikację ruchu samochodowego. Na obecnym etapie funkcjonowania klubu (w zajęciach uczestniczy kilkaset osób miesięcznie) i już część mieszkańców skarży się na uciążliwości. W styczniu 2018 Towarzystwo odwołało się od decyzji o Warunkach Zabudowy zarzucając jej rażące naruszenie prawa - sprawa w rozpatrywaniu. Towarzystwo stoi na stanowisku, że KS "Delta" powinien dostosować w znaczny stopniu swoją działalność do specyficznego położenia, w jakim się znajduje - terenu chronionego prawnie. Należy też zaznaczyć, że władze klubu nie prowadziły otwartej rozmowy z mieszkańcami co do planów, oraz nie podjęły prób znalezienia rozwiązania akceptowalnego przez społeczność lokalną.

4. Działania podjęte w sprawie przywrócenia prawa na działce „Sadybianka” w użytkowaniu wieczystym Ogniska TKKF Sadybianka przy ul. Okrężnej 73A oraz działania podjęte w celu przywrócenia terenu „Sadybianki” do pierwotnej funkcji tj. do rekreacji i wypoczynku dla społeczności lokalnej Sadyby.

Działka, na której mieści się obecnie Sadybianka, została przekazana w użytkowanie wieczyste Ognisku TKKF Sadybianka tj. podmiotowi nieprowadzącemu działalności gospodarczej w 1993r. na realizację celów statutowych na podstawie okazanego statutu Ogniska. Umowa pomiędzy m. st. Warszawa i Ogniskiem TKKF Sadybianka,

została zawarta w formie aktu notarialnego z przeznaczeniem wykorzystywania ww. terenu, jako plac zabaw dla dzieci i młodzieżowy ośrodek rekreacyjno sportowy dla młodzieży, a teren Sadybianki, jako publiczny i ogólnodostępny miał służyć społeczności lokalnej Sadyby do wypoczynku i rekreacji. Użytkownik wieczysty w sposób zaplanowany przy biernej postawie urzędników Urzędu Dzielnicy Mokotów i Ratusza doprowadził do zabudowy terenu dwoma halami namiotowymi (16m x 72m i 17m x 32m) bez pozwolenia PINB oraz bez zgody Konserwatora Zabytków. Prowadził uciążliwą i niebezpieczną działalność komercyjną w samowolach budowlanych (wynajem kortów). Użytkownik wieczysty/Ognisko TKKF Sadybianka nie realizował (nie realizuje) zapisów zawartego aktu notarialnego ani celów statutowych. Teren Sadybianki został zdewastowany, uciążliwa działalność komercyjna w samowolach budowlanych na 17 lat pozbawiła mieszkańców z bezpośredniego i bliskiego sąsiedztwa działki Sadybianka, możliwości korzystania swobodnego ze swoich własności. Proces przejmowania działki przez zorganizowaną grupę osób, rodzinie i biznesowo powiązanych był systematyczny i zaplanowany, a działania podjęte przez użytkownika wieczystego i dzierżawcę terenu (obecnie działka Sadybianka została oddana w 30-letnią dzierżawę) pokazują mechanizmy pozwalające przejąć (oddać) ten wartościowy teren. Podejrzewamy, że nie byłoby to możliwe bez bierności i bez przychylności, którzy mimo wiedzy o nieprawidłowościach na terenie Sadybianki, nie podjęli działań w celu przywrócenia porządku prawnego. O przestrzeganie prawa na działce Sadybianka, wystąpili liczni mieszkańcy Sadyby, a Zarząd TSK MOS konsekwentnie realizuje postulaty mieszkańców, domagających się przywrócenia prawa na działce Sadybianka.

Przez 3 ostatnie lata Zarząd TSK MOS prowadził bardzo dynamiczną korespondencję z następującymi urzędami, organizacjami i osobami: Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, Stołeczny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Mazowiecki Konserwator Zabytków, Generalny Konserwator Zabytków, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Straż Pożarna, Policja, Dzielnicowy, Straż Miejska, Główny Inspektor Sanitarny, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Inspekcja Pracy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Środowiska, Biuro Interwencyjnej Pomocy Prawnej Kancelarii Prezydenta RP, Prezydent Miasta Stołecznego W-wy p. Hanna Gronkiewicz-Waltz, Wojewoda Mazowiecki p. Zdzisław Sipiera, Poseł p. Artur Górski, Poseł p. Andrzej Melak, Radny p. Witold Wasilewski, Fundacja Lex Nostra, Fundacja Frank Bold, Stowarzyszenie Miasto jest Nasze, Stowarzyszenie Lokatorów Warszawskich, Wojewódzki Sąd Administracyjny, Prokuratura Warszawa Mokotów, Prokuratura Warszawa Ochota, CBA, Komisja Weryfikacyjna ds. Reprywatyzacji, Urząd Dzielnicy Warszawa Mokotów (burmistrz, z-ca burmistrza, wydział architektury i budownictwa, BGN, biuro prawne itd.), Ratusz (biuro prawne, Hanna Gronkiewicz-Waltz, Biuro Kontroli Miasta itd.), Biuro Mienia Miasta i Skarbu Państwa, Sąd Rejonowy/Sąd Okręgowy, Biegły Akustyk Sądowy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze, program typ 3, Radio RDC audycja radiowa, Lex Nostra, Passa, Prokurator Krajowy p. Bogdan Świączkowski. Po burzliwej korespondencji i po wielu spotkaniach, udało nam się uzyskać poniższe rezultaty, które możemy traktować jako kolejne kroki prowadzące w ostateczności do sukcesu (choć jeszcze nie bezapelacyjnego), czyli do rozebrania po 17 latach samowoli budowlanych, działających na działce będącej w użytkowaniu wieczystym TKKF „Sadybianka”:

- Opinia Stołecznego Konserwatora Zabytków z 5 maja 2015r. do projektu planu miejscowego wnosząca o pozostawienie terenu Sadybianki, jako wewnętrznego zielonego dziedzica pełniącego funkcję rekreacyjną dla mieszkańców
- Szereg działań na poziomie PINB, GINB, SKZ, WKZ, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego doprowadziło do rozbiórki samowolnie wybudowanych hal w listopadzie 2017
- Wstrzymanie prac dotyczących planu miejscowego Sadybianki (zebranie 700 uwag sprzeciwu od mieszkańców czekających na przywrócenie temu terenowi wypoczynkowo-rekreacyjnej pierwotnej funkcji wraz z placem zabaw dla dzieci).
- Kontrola wnoszonych przez użytkownika wieczystego opłat do miasta oraz kontrola operatu szacunkowego dla terenu Sadybianki i naliczanych na ich podstawie ww. opłat.
- Podjęte czynności w sprawie kontroli pracy urzędników Urzędu Dzielnicy Mokotów (w zakresie wydawanych decyzji) przez Biuro Kontroli Miasta Warszawa w listopadzie 2017 - sprawa w toku
- Kontrola procedury uchwalania planu miejscowego dla Sadybianki.
- Nagłośnienie sprawy w mediach oraz wielu instytucjach i organizacjach.

5. Uciążliwość prywatnej placówki oświatowej pod adresem ul. Zielonej 42 i 42A.

Towarzystwo kontynuowało prace nad rozwiązaniem problemu związanego z uciążliwością placówki oświatowej, w tym jej działaniem niezgodnie z prawem, zgłoszonym przez mieszkańców ul. Waszkowskiego i Zielonej. Na początku roku 2015 placówka pełniła funkcję przedszkola i żłobka, uczęszczało do niej ok. 80 dzieci. Planowany był dalszy rozwój, w tym dzierżawienie domu przy ul. Waszkowskiego 3 o powierzchni 300 m². Funkcjonowanie placówki jest uciążliwe dla sąsiadów, szczególnie wiosną i latem. Przedszkole i żłobek nie posiada własnego placu zabaw. Dzieci korzystają z terenu działki należącej do posesji nowo powstałego budynku przy ul.

Waszkowskiego 3. Dzieci przebywają na placu zabaw przez wiele godzin dziennie, zazwyczaj między godz. 10 a godz.18, krzycząc, piszcząc i hałasując. Na placu zabaw odbywają się też często imprezy z użyciem sprzętu nagłaśniającego. Rodzice przywożą dzieci do przedszkola rano, w godz. 8 – 9 i odbierają je po południu w godz. 16 – 18 – ulica staje się wtedy całkowicie nieprzejezdna. Dodatkowo samochody zastawiają często całe chodniki i wjazdy do posesji.

W ścisłej współpracy z mieszkańcami okolicznych domów Towarzystwo prowadziło następujące działania prowadzące do ograniczenia uciążliwości:

- wprowadzono rozwiązania porządkujące parkowanie samochodów na ul. Waszkowskiego - słupki na skrzyżowaniu z ul. Zieloną i znak drogowy „zakaz zatrzymywania się” po zachodniej stronie ul. Waszkowskiego przy wlocie od ul. Zielonej;
- w ślad za pismem z dn. 30 czerwca 2015 uzyskano informację od z-cy Burmistrza Dzielnicy Mokotów, że przedszkole posiada niezbędne pozwolenia (w tym skalę - 80 dzieci). Pozwolenia były udzielane etapami, co w konsekwencji spowodowało przebywanie w placówce tak dużej ilości dzieci.
- maj - październik 2015 - Towarzystwo z mieszkańcami interweniuje w PINB i doprowadza do rozebrania urządzeń na placu zabaw zainstalowanych niezgodnie z prawem;
- 5 sierpnia 2015 - Towarzystwo staje w obronie Wiesławy Puławskiej Członka Zarządu, która zostaje zaatakowana pismami dyskredytującymi ją przez właścicielkę przedszkola - zarzuty właścicielki zostają odparte;
- 11 września 2015 - Spotkanie Jerzego Piaseckiego Prezesa Zarządu z Dyrektorem Przedszkola w celu rozwiązania narastającego konfliktu, informując też o dalszym reagowaniu Towarzystwa na działanie niezgodne z prawem;
- 5 października 2015 spotkanie Zarządu z mieszkańcami ul. Waszkowskiego i Zielonej w celu zaplanowania dalszych kroków. Zgodzono się po dyskusji, że naszym celem jest nie dopuszczenie do rozwoju placówki - nie jej likwidacja oraz ograniczenie jej działalności do powierzchni 30% budynku;

W wyniku prowadzonych działań:

- Zlikwidowano przedszkole pod adresem Zielona (pozostawiono jedynie żłobek) - w konsekwencji zmniejszono liczbę dzieci z 80 do 57.
- Zmniejszono uciążliwość związaną z parkowaniem - wprowadzenie słupków na ulicy i edukacja rodziców przed Dyrekcję.
- Zmniejszono uciążliwość związaną z placem zabaw dzięki lepszej organizacji zajęć.
- Zlikwidowano część zabawek na placu zabaw (zainstalowanych niezgodnie z planem miejscowym).
- Zrezygnowano z otwarciu fili placówki pod adresem Waszkowskiego 3.
- Dyrekcja zobowiązała się więcej nie wysyłać pism szkalujących skarżących się sąsiadów.

Poza Zarządem w rozwiązywanie problemów aktywnie włączyli się członkowie: Ania Pietrasz i Janusz Białasik.

6. Przeciwdziałanie bezprawnie funkcjonującym firmom usługowym na posesjach w mieście ogrodzie.

Na terenie Miasta Ogrodu, zgodnie z planem miejscowym, można prowadzić usługi nieuciążliwe na maks. 30% powierzchni użytkowej budynku. Towarzystwo bardzo szybko doszło do wniosku, że przepisy prawa nie są egzekwowane przez instytucje do tego powołane. Jak opisano powyżej, w placówce oświatowej pod adresem ul. Zielonej 42 (patrz punkt powyżej), działającej na 100% powierzchni użytkowej, została przeprowadzona kontrola PINB. Wykazała ona, że placówka działa na 30%, czyli zgodnie z prawem! Firma transportowa przy ul. Zawojkiej 5 zajmowała się dostawą żywności do restauracji. Na terenie ogrodu posesji pakowano codziennie kilkanaście motorynek, a garaż był używany jako warsztat. Mimo że firma działała nielegalnie, zajęło kilka miesięcy, zanim udało się ją zlikwidować. Te i inne przypadki stwarzały wyraźne utrudnienia dla mieszkańców, ponieważ prowadzenie usług na tak dużą skalę było uciążliwe (hałas, ruch samochodowy, zajmowanie ogródka pod działalność), a liczba firm cały czas się zwiększała.

Postanowiliśmy podejść do tematu kompleksowo. Na spotkaniu w dniu 12 grudnia 2016 r. sprawa została

gruntownie przedyskutowana z burmistrzem Mokotowa Bogdanem Olesińskim. Towarzystwo zaproponowało współpracę z Urzędem przy rozwiązaniu tego problemu. Planowaliśmy wspólne przygotowanie materiałów o wymogach prawnych prowadzenia działalności gospodarczej i przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej (ulotki, mailing, portale społecznościowe itd.). Potem urzędnicy mogliby odwiedzić firmy prowadzące działalność gospodarczą, sprawdzając czy działalność jest zgodna z prawem i ewentualnie wyznaczając termin dostosowania się do wymogów. W trzecim kroku firmy prowadzące działalność zostałyby ukarane lub zlikwidowane. Mimo wstępnego zainteresowania burmistrza i dalszej naszej korespondencji i monitów w tej sprawie, temat nie był kontynuowany. Nie ukrywamy, że w tej kwestii jesteśmy bardzo zawiedzeni podejściem Urzędu.

OBSZAR III – INWESTYCJE, INFRASTRUKTURA, REMONTY

1. Konsultacje społeczne w sprawie Strefy Tempo i solenia ulic w Mieście Ogrodzie Sadyba

W wyniku wniosków, które mieszkańcy Miasta Ogrodu Sadyba - za pośrednictwem Towarzystwa - skierowali do Urzędu Dzielnicy Mokotów, zarząd dzielnicy zdecydował się rozpisać konsultacje społeczne na tym osiedlu. Mieszkańcy starej Sadyby mieli wypowiedzieć się, czy zimą sypać sól na ulice i czy wprowadzić ograniczenie prędkości na całym osiedlu. Konsultacje społeczne w Mieście Ogrodzie Sadyba odbyły się między 7 listopada a 5 grudnia 2016 r. Towarzyszyła im kampania informacyjna oraz spotkanie, które odbyło się 19 listopada 2016 w szkole podstawowej nr 115 przy Okrężnej 80.

Towarzystwo zainicjowało te konsultacje oraz aktywnie uczestniczyło w przygotowaniu ich założeń – zakresu, grupy odbiorców, terminów, form promocji – oraz w ich późniejszym intensywnym wdrażaniu. Na spotkaniu, które odbyło się 17 lutego 2016 r. między przedstawicielami Towarzystwa (Aleksandrą Karkowską i Andrzejem Łokajem) a przedstawicielami urzędu dzielnicy Mokotów (Teresą Rosłoń i Maciejem Pszkitem) ustalono, co następuje:

Zasięg konsultacji

- W konsultacjach będą mogli wziąć udział (poprzez wypełnienie ankiety) tylko mieszkańcy Miasta Ogrodu Sadyba.
- Z mapy terenu podlegającego konsultacjom będzie wyjęty blok na rogu Limanowskiego i Powsińskiej, który nie należy do obszaru Miasta Ogrodu Sadyba.

Promocja

- Ankietę będzie można wypełnić – internetowo lub papierowo (wrzucając do urny w wydzielonym miejscu lub specjalnie dedykowanej skrzynki pocztowej).
- Urny będą ustawione przez pracownika Urzędu w kilku punktach (proponuje: SP 103, SP 115, Gimnazjum nr 10 na Limanowskiego, Biblioteka Publiczna ul. Św. Bonifacego, sklep wędkarski przy pętli autobusowej).
- Zostaną użyte specjalne skrzynki pocztowe, przy założeniu, że Urząd je zakupi, oznaczy i zamontuje na okres zbierania ankiet; a TSK MOS wyznaczy adresy prywatnych ogrodzeń, gdzie skrzynki mają być zamontowane.
- Urząd sprawdzi możliwość zakupu i montażu skrzynek pocztowych dedykowanych do zbierania uzupełnionych ankiet.
- Zostanie wydrukowane 4000 ulotek, z czego 3000 TSK MOS rozdystrybuuje do skrzynek pocztowych mieszkańców Sadyby. Pozostałe 1000 Urząd umieści przy urnach.
- Zostanie wydrukowanych około 30 plakatów do dystrybucji na terenie Sadyby przez TSK MOS.
- TSK MOS wyśle informacje mailem o konsultacjach do mieszkańców oraz udostępni informacje na profilu FB. Portal Sadyba24 poinformuje na stronie internetowej i profilu FB o konsultacjach.
- Okres zbierania wypełnionych ankiet to 21 dni, od dnia spotkania.
- Zostanie zorganizowane spotkanie dla mieszkańców z udziałem Pani Teresy Rosłoń, burmistrza Mokotowa Pana Bogdana Olesińskiego oraz przedstawicieli odpowiednich Wydziałów Urzędu, Pana Łukasza Puchalskiego (jako eksperta tematu Tempo). Proponowane jest zaproszenie osoby z Gdańska lub innego miasta, gdzie strefę tempo wdrożono. Spotkanie będzie zorganizowane w SP 115 lub SP103.
- Na 3 tygodnie przed spotkaniem TSK MOS otrzyma materiały drukowane, które ma dostarczyć do skrzynek pocztowych mieszkańców Sadyby.

- Materiały drukowane będą składały się z: listu przewodniego od burmistrza (jaki cel jest konsultacji, czego dotyczą, dlaczego na Sadybie, wartość edukacyjna itd.) oraz ankiety (dwustronny dokument, na jednej stronie część dotycząca Solić/ nie solić na drugiej strefy tempo).

Wdrożenie woli mieszkańców

- Jeśli mieszkańcy zdecydują, że chcą wprowadzenia strefy tempo, wtedy zostaną przeprowadzone kolejne konsultacje dotyczące tego, jak to ma być zrobione (z udziałem ekspertów – inżyniera drogowego, projektanta, przedstawicieli społeczności lokalnej itd.).

Większość ustaleń została dotrzymana. W pierwszych konsultacjach społecznych, ograniczonych tematycznie wyłącznie do Miasta Ogrodu Sadyba (nie biorąc pod uwagę konsultacji planu miejscowego, prowadzonych innym trybem), **wzięło udział aż 427 osób** – tyle osób wypełniło ankietę. Konsultacje przyniosły jednoznaczne stanowisko mieszkańców. Za rezygnacją z soli opowiedziało się 94% ankietowanych, z czego 53% (225 osób) preferowało samo odśnieżanie, bez wprowadzenia innego środka w zamian za sól, a 41% (176 osób) proponowało, by po odśnieżeniu posypywać ulice piaskiem. Podobnie przytłaczająca większość ankietowanych (87%, tj. 371 osób) poparła wprowadzenie strefy ograniczonego ruchu. Aż 86% ankietowanych (321 osób) uznało za właściwe ograniczenie prędkości do 30 km/godz.

Wkrótce po zakończeniu konsultacji, zarząd dzielnicy Mokotów oficjalnie zdecydował, że zrezygnuje z soli w kolejnym sezonie zimowym. I tak się stało. Niestety, zarząd dzielnicy Mokotów – mimo wejścia w życie kolejnego roku budżetowego - do dziś nie uwzględnił jednoznacznej woli mieszkańców starej Sadyby w drugiej konsultowanej sprawie. Zdecydował jedynie, że „wprowadzenie stref ograniczonej prędkości (do 30 km/h) w obszarze objętym konsultacjami będzie realizowane etapowo, w miarę pozyskiwania środków na ten cel oraz przy realizacji planowanych remontów ulic”. Zgodnie z prawem, wynik konsultacji nie jest jednak obligatoryjny dla władz dzielnicy. Równie dobrze urzędnicy mogą przyjąć wnioski do wdrożenia albo całkowicie zignorować głos mieszkańców.

2. Rewitalizacja ul. Goraszewskiej

Ulica Goraszewska jest głównym szlakiem komunikacyjnym naszego historycznego osiedla. Codziennie setki osób przemierzają się nią do parafii Św. Tadeusza, Szkoły Podstawowej nr 103, przedszkola na ul. Zaciszej, własnych domów, a w okresie letnim na plażę nad Jeziorkiem Czerniakowskim. Wybudowana w roku 1919 ulica była jednym z najważniejszych szlaków komunikacyjnych Miasta Ogrodu Czerniaków. Do dzisiaj zachowały się na niej przedwojenne domy projektowane przez wybitnych architektów, w tym Goraszewska 19 - przez Oskara Sosnowskiego i Goraszewska 22 (obecnie Godebskiego 14) przez Karola Sicińskiego. Ulica nie była remontowana od 25 lat jej stan jest tragiczny - cała jezdnia jest w łatach, nierównościach i dziurach, ale i tak w lepszym niż tak ważne dla pieszych chodniki. Postanowiliśmy, że Goraszewska odzyska swój dawny blask poprzez odtworzenie oświetlenia gazowego i wymianę asfaltu na kostkę granitową oraz budowę chodnika o podwyższonym standardzie. We współpracy z parafią Św. Tadeusza wnosiliśmy do Dzielnicy o remont ulicy już w roku 2011 i 2013. Niestety, bezskutecznie, z uwagi na brak środków w budżecie i inne pilniejsze remonty. Nowy Zarząd, nauczony poprzednimi niepowodzeniami, podszedł do kwestii remontu z ogromnym zaangażowaniem i determinacją. Na różnych etapach została włączona w działanie Parafia i mieszkańcy ulicy (w tym bardzo aktywna architekt Ewa Horoszkiewicz).

Podsumowanie wykonanych działań:

- czerwiec 2015 r. - list mieszkańców i odmowa Burmistrza ze względu na brak środków.

- czerwiec 2015 r. - rozmowy Towarzystwa z Burmistrzem odnośnie potrzeby przeprowadzenia inwestycji jako priorytetowej dla miasta ogrodu.

- lipiec 2015 r. - pismo Towarzystwa - odmowa Burmistrza ze względu na brak środków.

- sierpień - październik 2015 r. - rozmowa z Wydziałem Inwestycji zakończona deklaracją, że dzielnica przygotowuje koncepcję rewitalizacji Goraszewskiej (koszt ok 30 tys. PLN), nie będzie natomiast dysponowała środkami na projekt i samą realizację.

Równolegle wobec braku finansowania inwestycji na szczeblu dzielnicy uruchomiliśmy działania na szczeblu miasta. Akcja była zakrojona na szeroką skalę.

- 7 października 2015 r. piszemy wspólne pismo (TSM MOS, Mieszkańcy i Parafia) w sprawie rewitalizacji Goraszewskiej do Prezydent Warszawy. W piśmie z wnioskiem o finansowanie znalazła się dokumentacja zdjęciowa, dokładne uzasadnienie, lista działań mieszkańców w latach 1997-2015 oraz 1385 podpisów mieszkańców popierających wniosek.

- 27 października 2015 r. Spotkanie przedstawicieli Towarzystwa ze Stołecznym Konserwatorem Zabytków Piotrem Brabanderem i zabieganie o wsparcie projektu odtworzenia ulicy Goraszewskiej - mimo obietnic nie otrzymaliśmy formalnego wsparcia.

- listopad 2015 r. - otrzymujemy odmowę od Pani Prezydent i informację, że sprawa jest w gestii Burmistrza.

- grudzień 2015 r. - ponownie występujemy o zabezpieczenie środków na rewitalizację ulicy i jednocześnie zapraszamy Panią Prezydent na jubileusz jej 100-lecia w ramach czerwcowych Otwartych Ogrodów 2019 r. Ponownie spotykamy się z odmową i informacją, że Burmistrz Mokotowa może rozważyć remont Goraszewskiej z budżetu na lata 2016-2022, jeśli uzna to za priorytet.

- kwiecień 2016 r. - Zarząd Dzielnicy cofa decyzję o wyasygnowaniu 30 tys. PLN na koncepcję Goraszewskiej. Po interwencji Towarzystwa u Burmistrza zostaje ustalone, że Dzielnica postara się zrealizować koncepcję z oszczędności za rok 2016.

- listopad 2016 r. - przedstawiciel mieszkańców i Zarządu Towarzystwa zgłasza uwagi do ulicy do właśnie tworzonej koncepcji (m. in. wyniesienie skrzyżowania z ul. Goraszewską w celu dostosowania do strefy tempo 30).

- styczeń 2017 r. - koncepcja Goraszewskiej jest zakończona - koszt inwestycji to ok 2,5 mln PLN i informacja, że środki muszą być pozyskane z miasta (dzielnica jej nie sfinansuje - są inne bardziej potrzebujące drogi).

- 11 maja 2017 r. - na wniosek Prezydenta Miasta st. Warszawy Rada Warszawy wprowadza zmiany do Długoterminowej Prognozy Finansowej i zabezpiecza 2,5 mln PLN na rewitalizację Goraszewskiej! Inwestycja nabrała rumieńców.

- od października 2017 r. trwają prace nad projektem budowlany. Niestety, są one opóźnione ze względu na sprzeciw Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ) co do wyniesienia skrzyżowania na ul. Godebskiego. Towarzystwo stara się być mediatorem między WKZ a Wydziałem Mobilności i Transportu Miasta. Projekt ma duże szanse być zrealizowany do czerwca 2019 - w 100-lecie powstania tej najstarszej ulicy w Mieście Ogródzie Sadyba.

3. Inne inwestycje.

Towarzystwo monitoruje również planowanie i realizację innych inwestycji:

- Remont ul. Juraty - opóźnienie w realizacji, trzykrotnie ogłaszano przetarg na wyłonienie wykonawcy - planowane wykonanie w okresie od końca maja do października 2018 r.
- Remont ul. Polanickiej - wspieraliśmy mieszkańców w ich dążeniach o remont tak, że Dzielnica zdecydowała się wstępnie włączyć ulicę do planów remontów - w roku 2017 została opracowana koncepcja. Niestety, Stołeczny Konserwator Zabytków nie zgodził się na położenie kostki granitowej. Są potrzebne dalsze konsultacje z mieszkańcami oraz pozyskanie finansowania z miasta.
- Przebudowa ul. Orężnej, z odtworzeniem historycznego charakteru przez wykonanie nawierzchni z kostki granitowej. Temat został podjęty przez Towarzystwo w październiku 2017 r. Na ulicy Orężnej miał miejsce wypadek, w wyniku którego mieszkanka osiedla dotkliwie się potłukła. Sprawa została na nasz wniosek zgłoszona w interpelacji radnego. Planuje się opracowanie koncepcji przedmiotowej ulicy w drugiej połowie 2018 r. (tj. lipiec-wrzesień). Po oszacowaniu kosztów Burmistrz Mokotowa wystąpi pod koniec roku o zabezpieczenie środków w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla miasta st. Warszawy.
- Realizacja projektu „Usprawnienie ruchu rowerowego na Sadybie” w ramach realizacji budżetu partycypacyjnego 2017 – kontra ruch rowerowy w ul. Jodłowej. Oprotestowaliśmy sposób realizacji projektu i wypracowaliśmy rozwiązanie kompromisowe. Samo rozwiązanie na jednokierunkowej ulicy byłoby korzystne, ale nie wpisywało się w ogóle w charakter ulicy z kostki granitowej i oświetlenia gazowego, ponieważ zakładało budowę progów zwalniających z czerwonej kostki betonowej, montaż słupka przeszkodowego U-5a w kolorze intensywnie żółtym, malowanie oznakowania poziomego w technologii trwałej, przy użyciu białej i czerwonej masy chemoutwardzalnej wykonanej w fakturze „baranka”. W wyniku wielomiesięcznych negocjacji z Urzędem Dzielnicy, Centrum Komunikacji Społecznej i Biurem Mobilności i Transportu, w marcu 2018 r. udało się wypracować rozwiązanie kompromisowe, polegające na tym, że dwa

progi zwalniające z kostki betonowe zastąpiono spawalnicami z granitu oznakowanymi specjalną żywicą w kolorze białym. Projekt będzie realizowany w roku 2019.

OBSZAR IV - OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Działania w sprawie ochrony, promocji i prawidłowego zagospodarowania rezerwatu Jeziorko Czerniakowskie i jego okolic.

Tematem Jeziorka Czerniakowskiego zajmowaliśmy się w czterech aspektach:

1a) doprowadzenie do uratowania jeziora przez uchronienie przed powolnym wysychaniem

Towarzystwo bardzo aktywnie działa w celu znalezienia rozwiązania problemu wysychania Jeziorka. Czekaliśmy cierpliwie przez 9 lat na zakończenie kompleksowych badań prowadzonych przez SGGW na zlecenie Dzielnicy Mokotów. Po 9 latach postulowaliśmy, aby badania zakończyć - wyciągnąć z nich wnioski i przystąpić do opracowania koncepcji zasilania tego naturalnego zbiornika. Wobec nadal przeciągających się prac i braku decyzyjności sprawa została nagłośniona medialnie.

W październiku 2016 r. odbył się program TVP Info na żywo „To jest temat” poświęcony zagrożeniu istnienia Jeziorka Czerniakowskiego oraz planom jego ratowania. W programie brali udział przedstawiciele Towarzystwa, mieszkańcy, burmistrz Mokotowa, Wojewódzkie Biuro Ochrony Środowiska, Rzecznik Elektrociepłowni Siekierki, naukowcy badający stan Jeziorka i wędkarze. Towarzystwo wraz z mieszkańcami postulowali, aby wnioski z tych obserwacji wykorzystać i podjąć zdecydowane i natychmiastowe działania. Władze Dzielnicy z rezerwą przychyliły się do tego postulatu.

27 stycznia 2017 r. odbyło się spotkanie naukowców na terenie Elektrociepłowni Siekierki poświęcone tematowi, jak uratować Jeziorko Czerniakowskie. W spotkaniu tym uczestniczył też nasz przedstawiciel.

31 maja 2017 r. odbyła się konferencja pt. „Przyszłość Rezerwatu Jeziorko Czerniakowskie” zorganizowana przez Urząd dla mieszkańców Sadyby. W wyniku promocji Towarzystwa (ulotki, FB, mailing, marketing szeptany) w wydarzeniu wzięło udział 70 mieszkańców. Po dyskusji na temat regulacji Wisły, wód gruntowych, budowy nowych osiedli i wybierania piasku oraz wpływu Elektrociepłowni „Siekierki”, naczelnik Dominik Babski z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Dzielnicy podkreślił, że poziom wody w jeziorze jest monitorowany. Rozważane są różne metody zaopatrzenia jeziora w wodę. Najwięcej nadziei naukowcy wiążą z przebudową drenów elektrociepłowni, tak by zrzucały wodę do jeziora, a nie do Wisły. Następnym krokiem jest przygotowanie wniosku o opracowanie koncepcji i zabezpieczenie środków z budżetu miasta.

W ciągu następnego miesiąca Towarzystwo monitorowało sprawę w rozmowach z naczelnikiem Dominikiem Babskim z WOŚ i Krzysztofem Górnikiem z Zarządu Zieleni Miejskiej (luty 2018). Wniosek został przekazany do ZZM w marcu 2018 r. Kwestia będzie wymagała nadal stałego monitoringu Towarzystwa.

1b) wspieranie Przemka Paska i Fundacji „Ja Wisła” przy realizacji 3 kolejnych etapów ścieżki dla Jeziorka

Towarzystwo wspomagało Fundację „Ja Wisła” w realizacji ścieżki, w tym prowadziło szeroką agitację, która doprowadziła do wygrania projektu (temat omówiony w części dotyczącej budżetu partycypacyjnego);

1c) kwestia dalszego rozwoju i promocji terenu, poprzez powołanie centrum edukacji ekologicznej i integracji;

W listopadzie 2017 r. Towarzystwo wnioskowało do Wiceprezydenta Warszawy Michała Olszewskiego o stworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej i Integracji na terenie Rezerwatu Jeziorko Czerniakowskie. Choć zostały wykonane pozytywne działania, to potencjał terenu został wykorzystany zaledwie w 10 procentach. Co więcej, projekt budżetu partycypacyjnego „Ścieżka dla Jeziorka Czerniakowskiego”, który finansował wiele z tych działań (głównie edukacyjnych, miękkich), nie jest w stanie – z przyczyn regulaminowych – pociągnąć inwestycji infrastrukturalnych (takich jak budowa wieży widokowej, ukryć do obserwacji zwierząt czy miejsca ekspozycji stałej), wykraczających poza jeden rok budżetowy. Ponadto uważamy, że projekt o zasięgu Dzielnicy nie powinien być finansowany nadal z budżetu partycypacyjnego dla obszaru Miasto Ogród Sadyba, gdzie pochłania 60% środków.

Naszym pomysłem jest, aby opracować koncepcję zagospodarowania tego terenu, opartą na 3 filarach:

- **(1. filar) stworzenie nowoczesnego centrum edukacji ekologicznej.** Jego główne składowe to:

- ścieżka,
- działania edukacyjne,
- programy aktywnej ochrony przyrody,
- stanowiska obserwacyjne - np. wieża widokowa, ukrycia,
- aplikacje mobilne pokazujące bieżące wskaźniki jakości wody, zwierzęta możliwe do napotkania w rezerwacie w danym sezonie, życie zwierząt i roślin online z kamer umieszczonych pod wodą bądź skierowanych na miejsca gniazdowania na łądzie/drzewach,
- interaktywna ekspozycja w budynku centrum dot. ewolucji starorzecza Wisły, obiegu wody w przyrodzie, zagrożonych wyginięciem zwierząt rezerwatu – ptaków, bobrów itd.), miejsce dla innych działań ekologiczno-edukacyjnych dla szkół warszawskich.

Działania byłyby całoroczne, część z nich odbywałaby się w nowym budynku na terenie działki przy ul. Jeziornej 4.

- **(2. filar) Działania rekreacyjne** (przewidziane w Planie Ochrony rezerwatu). W dużej mierze działania te opierałyby się na funkcjonowaniu kąpieliska oraz centrum sportów wodnych i plażowych na działce przy ul. Jeziornej 4. To oznaczałoby potrzebę wykonania natrysków, sanitariatów, monitoringu, pomostu ograniczającego teren kąpieliska, boiska do siatkówki, ekologicznego placu zabaw oraz przystosowania w byłym budynku WOPR pomieszczeń dla ratowników wodnych i wypożyczalni kajaków / łódek. Ten filar koncepcji zagospodarowania mógłby również objąć stworzenie programu zajęć rekreacyjnych w terenie np. nordic walking, joga, tai chi, fitness.
- **(3. filar) Działania kulturalne i integracyjne dla społeczności lokalnej realizowane w budynku na działce przy ul. Jeziornej 4.** Działania kulturalne i integracyjne są niezwykle ważne, ponieważ zabytkowe osiedle Miasto Ogród Sadyba - mimo bardzo aktywnej społeczności - nie posiada żadnego domu kultury czy miejsca spotkań, w którym te potrzeby mogłyby być zaspokajane. Część powierzchni użytkowej budynku mogłaby być przeznaczona na działania organizacji społecznych.

Kluczowym punktem całej koncepcji staje się zagospodarowanie działki z plażą przy ul. Jeziornej. Niezbędne jest tu stworzenie infrastruktury rekreacyjnej z prawdziwego zdarzenia, np. przystosowanie istniejącego budynku (byłego WOPR), budowa toalet, pryszniców, pomostu oraz postawienie nowego budynku dla funkcji edukacyjnych i integracyjnych.

Propozycja nasza nie spotkała się z zainteresowaniem miasta (odpowiedź z dnia 15 maja 2018), ale spowodowała pozytywne skutki - zostanie opracowana koncepcja zagospodarowania działki (z plażą) przy ul. Jeziornej 4 po konsultacjach z mieszkańcami i lokalnymi stowarzyszeniami (możliwość funkcji rekreacyjnej, edukacyjnej, kulturalnej), a Zarząd Zieleni Miejskiej obejmie teren rezerwatu pracami porządkowymi i ogrodniczymi w ramach ochrony czynnej rezerwatu. Towarzystwo pozostaje w stałym kontakcie z OSiR i ZZM. Decyzją zarządu dzielnicy Mokotów z 9 maja 2018 zabezpieczono środki i rozpoczęto prace nad przeprowadzeniem ww. konsultacji społecznych koncepcji zagospodarowania działki z mieszkańcami.

1d) sprawa bezpieczeństwa i porządku na terenie rezerwatu

(omówiona w obszarze V dotyczącym bezpieczeństwa, porządku i estetyki).

2. Działania Antysmogowe na Sadybie i w obszarach sąsiednich.

Walką ze smogiem zajmujemy się od listopada 2016 r., kiedy temat został nagłośniony przez organizacje antysmogowe. Zostaliśmy wtedy zaalarmowani przez przerażonych mieszkańców, że kamienica miasta stołecznego Warszawy przy ul. Morszyńskiej 27 truje dymem spalane go węgla (opisane przez Portal Sadyba 24 - w artykule "Rakotwórcze powietrze na Sadybie").

Na prośbę Towarzystwa i portalu Sadyba24.pl, aktywiści z Warszawy Bez Smogu zbadali powietrze na Sadybie. Podczas 13 pełnych dni pomiarowych (23.01 - 4.02.2017 r.) pyłomierz umieszczony na balkonie domu jednorodzinnej przy ulicy Jodłowej, wykazał przekroczenie dopuszczalnego poziomu dobowego pyłu PM10 aż przez 12 z 13 dni, w tym najwyższe w wysokości 380% dopuszczalnej normy dobowej!

Dalsze nasze działania skoncentrowały się na zdobyciu czujnika zanieczyszczeń, umieszczonego na stałe na terenie Miasta Ogrodu Sadyba, ponieważ na razie żadna stacja Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie jest umieszczona na terenie Mokotowa. Udało się to dzięki zaangażowaniu mieszkańców Sadyby (FB, akcje mailingowe). W głosowaniu zorganizowanym przez firmę AVIVA w grudniu 2017 r. zdobyliśmy pierwsze

miejsce w Warszawie (!) i w lutym 2018 r. czujnik mierzący poziom pyłów PM 2,5 i PM 10 został zamontowany w kamienicy Sadyby Oficerskiej ul. Morszyńska 7.

Podjęte przez nas działania antysmogowe mogą okazać się o tyle istotne, że mieszkańcy naszego osiedla, korzystając z danych czujników aplikacji AIRLY oraz danych stacji pomiarowych WIOŚ, świadomi zagrożenia, będą mogli w pewnym sensie ochronić się przed nim (ograniczając aktywność na świeżym powietrzu, stosując maski itd.).

W celu kompleksowego zajęcia się problemem, Zarząd TSK MOS powołał Zespół Antysmogowy (Anna Lasocka koordynator, Paweł Rusinowicz - bardzo aktywny członek), do działania w szczególności na obszarze Miasto Ogród Sadyba, ale też Augustówki i Sikiekierok. Na dwóch spotkaniach 3 i 10 lutego 2018 r. Zespół Antysmogowy wypracował cele i plan działania, ustalając, że zajmie się monitorowaniem i wspieraniem działań antysmogowych w dzielnicy, edukacją antysmogową mieszkańców oraz współpracą z ogólnowarszawskimi organizacjami antysmogowymi, w celu wywierania nacisków na władze Warszawy. Dostaliśmy wsparcie medialne ze strony portalu Sadyba 24.

Na spotkaniu Zespołu Antysmogowego z Dominikiem Babskim, Naczelnikiem Wydziału Ochrony Środowiska, 27 marca 2018 r. podjęto bardzo dokładny plan działania, uzgodniony z burmistrzem Mokotowa. Ustalono, że:

- Dzielnica postara się zidentyfikować wszystkie nieruchomości mogące być potencjalnym źródłem zanieczyszczeń na terenie Sadyby, Augustówki i Sikiekierok. Sprawa wymaga czasu, bo należy uzyskać wykaz nieruchomości nie podłączone do gestora ogrzewania.
- Miasto i Dzielnica zorganizuje we wrześniu 2018 r. konsultacje pracowników różnych Wydziałów Dzielnicy z mieszkańcami, którzy chcą wymienić kocioł na paliwo stałe oraz przedstawi możliwość uzyskania dofinansowania na poziomie 75%.
- Dzielnica wystąpiła do Miasta o przydzielenie eko-edukatorów na terenie Mokotowa. Mieliby oni za zadanie przekonywać mieszkańców do zmiany ogrzewania na bardziej ekologiczne, informowaliby o wymogach prawnych i możliwości otrzymania dofinansowania.
- Dzielnica podejmie działania zmierzające do zmiany sposobu ogrzewania we wszystkich 17 lokalach czyszniejszych będących w jej władaniu.

Wolontariusze z Towarzystwa zwiedzili teren Sadyby, Augustówki, Sikiekierok i zidentyfikowali 31 obiektów zanieczyszczających okolicę, w tym dwa na Sadybie. Lista obiektów z adresami została przekazana do dzielnicy. Towarzystwo wraz ze Stowarzyszeniem Augustówka wystąpi do Prezydenta Warszawy o zainstalowanie stacji pomiarowej zanieczyszczenia powietrza w Warszawskiego Indeksu Powierza. Dane z takiej stacji będą uznawane przez władze miasta.

Prowadzone przez nas działania mają doprowadzić do znacznego ograniczenia emisji stałej na terenie Sadyby i okolic w ciągu najbliższych 5 lat.

3. Współpraca przy utrzymaniu czystości z Wydziałem Ochrony Środowiska (WOŚ) oraz Zarządem Zieleni Miejskiej

Zarząd Towarzystwo jest w ciągłym kontakcie z WOŚ w sprawach czystości - np. z naszego wniosku w listopadzie 2017 r. zostały wymienione na nowe kosze na śmieci na Skwerze Starszych Panów. Monitorujemy też kwestię prac pielęgnacyjnych na skwerach i pasach zieleni przydrożnej. 20 lutego 2018 r. spotkaliśmy się z Krzysztofem Górnickim, Z-cą dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej, aby omówić sprawę zagospodarowania i bieżącego utrzymania terenu wokół Jeziorka, wsparcie budowy pawilonu parkowego dla potrzeb Międzypokoleniowego Miejsca Spotkań na Skwerze Ormiańskim oraz zasady stałej współpracy pomiędzy naszym stowarzyszeniem a jednostką miejską.

4. Akcje sprzątania fosy na terenie parku Skwer Ormiański i brzegów Jeziorka Czerniakowskiego

Zorganizowaliśmy i sfinansowaliśmy jednorazowe sprzątanie fosy i brzegów Jeziorka Czerniakowskiego przy pomocy „Brygady Czerniakowskiej” i Fundacji „Ja Wisła”.

OBSZAR V - BEZPIECZEŃSTWO, CZYSTOŚĆ I PORZĄDEK

1. Działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa nad Jeziorkiem Czerniakowskim i w jego okolicach

Towarzystwo skoncentrowało się na bezpieczeństwie w okolicach Jeziorka Czerniakowskiego, ponieważ ten aspekt został uznany za najważniejszy przez mieszkańców. Od wielu lat działaliśmy w tym kierunku, aby podnieść bezpieczeństwo na plaży nad Jeziorkiem i w jej okolicach (szczególnie na ul. Jeziornej). Bezpieczeństwo to było zachwiane głównie w miesiącach letnich. Wynikało to z faktu dużej liczby osób (do kilkuset osób) ściągających na plażę, z których część zachowywała się agresywnie i niewłaściwie. W większości przypadków powodem tych niewłaściwych zachowań był alkohol, a dodatkowym skutkiem negatywny wpływ na środowisko - tony butelek, śmieci, czy też nielegalnie palone ogniska. Grupy pijanych osób przemieszczały się w okolicy ulicy Jeziornej i sąsiednich uliczek.

Zabiegaliśmy wielokrotnie o intensyfikację patroli służb porządkowych, ale to niewiele dało, jako że Policja ograniczała swoje działania do obserwacji terenu plaży i interweniowała tylko, gdy dochodziło do zakłócania porządku publicznego na jej oczach. Nasze propozycje zainstalowania monitoringu czy też posterunku kontenerowego na plaży spotkały się z odmową służb.

Nie ustawaliśmy w działaniach i w czerwcu 2015 roku doprowadziliśmy do wspólnego spotkania Towarzystwa, Urzędu Dzielnicy, Policji, Straży Miejskiej i ZGN, w celu znalezienia rozwiązania. W wyniku tego spotkania doszliśmy do wniosku, że korzystne będzie wprowadzenie zakazu wnoszenia, podawania i spożywania alkoholu na plaży nad Jeziorkiem. Taki zakaz, choć nie idealny, da podstawy prawne Policji i Straży Miejskiej do interwencji, poprawi bezpieczeństwo i zniechęci część pijących do odwiedzania Jeziorka. Przeprowadzenie całej procedury przez Radę Dzielnicy, a potem Radę Warszawy, zajęło nam 8 miesięcy i napotkaliśmy na liczne przeszkody. Po pierwsze musieliśmy udowodnić pozytywny wpływ zakazu na szczególne miejsce - w tym przypadku - rezerwat (tu natknęliśmy się na opór prawników miejskich). Wprowadzenie zakazu spotkało się też z dużym oporem miejskich radnych, którzy uważali, że takie rozwiązanie będzie niekorzystne dla zwykłych mieszkańców, chcących na plaży w spokoju wypić jedno piwko. Do tego rozwiązania urzędnicy podeszli z bardzo dużą ostrożnością, bo byłoby precedensem na skalę ogólnopolską. Wreszcie Uchwała została podjęta 12 maja 2016 r. przez Radę Warszawy. Nie byłoby tego sukcesu, gdyby nie konsekwentne działanie zespołowe Janusza Białasika, Andrzeja Łokaja i Leszka Dybowskiego. Janusz Białasik i Andrzej Łokaj przeprowadzili procedurę przez Radę Dzielnicy i Burmistrza, Andrzej Łokaj przez 4 miesiące z Joanną Tymińską z Biura Rozwoju Gospodarczego dopracowywał uzasadnienie, a na koniec, Andrzej Łokaj i Leszek Dybowski na komisjach: Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska, przekonywali radnych do tego rozwiązania, by w decydującym momencie przemawiać na sesji Rady Miasta i przechylić szalę na naszą korzyść. Rada Warszawy dnia 12 maja 2016 roku podjęła uchwałę o czasowym (od maja do 30 września) wprowadzeniu zakazu wnoszenia, podawania i spożywania alkoholu na plaży nad Jeziorkiem Czerniakowskim. Zakaz miał obowiązywać tylko rok i od razu radni zastrzegli, że jego przedłużenie będzie wymagało mocnych dowodów, że się sprawdził.

Trzymaliśmy rękę na pulsie i już pod koniec roku 2016 - w grudniu, prowadziliśmy rozmowy z Janem Ozimkiem, Wiceburmistrzem Mokotowa i Radą Dzielnicy. Przeanalizowaliśmy też statystyki Policji i Straży Miejskiej, które przemawiały na naszą korzyść (wzrost interwencji z 5 do 57 w skali roku). Rada Dzielnicy w marcu przesłała swoje stanowisko do Rady Warszawy, wnioskując o przedłużenie zakazu na 10 lat. Kwestia była bardzo szybko procedowana.

Towarzystwo przemyślało sprawę i zdecydowało się pójść jednak o krok dalej. Zakaz na plaży sprawdził się, ale pijaństwo, zaśmiecanie i dewastacja Jeziorka przeniosła się na inne części rezerwatu. Wyznaczenie ścieżki edukacyjnej, zapewnienie miejsc do siedzenia i postawienie koszy, zachęciło do picia alkoholu w miejscach, gdzie zakaz nie obowiązywał i nie było patroli służb porządkowych. Biorąc to pod uwagę, wystąpiliśmy do Rady Warszawy dnia 28 marca 2017 r. o zakaz na terenie całego rezerwatu. Jako uzasadnienie dołączyliśmy statystyki Straży Miejskiej i Policji za rok 2015 i 2016, opinię Strażnika Jeziorka Czerniakowskiego, opinię mieszkańców i zdjęcia działań dewastacyjnych na terenie rezerwatu poza plażą.

Nasza propozycja spotkała się ze zrozumieniem, ale też pewnymi oporami wynikającymi z faktu, że:

- zakaz okazał się i tak już precedensem na skalę ogólnopolską i wprowadzanie go na terenie całego rezerwatu, w tym dzierzawionych działek, mogło się spotkać ze znacznym sprzeciwem radnych;
- rozszerzenie zakazu mogło być zablokowane przez Wojewodę Mazowieckiego z innej opcji politycznej;
- nasza propozycja wymagała dokładnego przeanalizowania prawnego i zaopiniowania, co znacznie wydłużyłoby proces wprowadzenia zakazu.

Nasi przedstawiciele uczestniczyli w spotkaniach Komisji Bezpieczeństwa (Janusz Białasik i Leszek Dybowski) dnia 6 kwietnia i 9 maja 2017 r. oraz w Komisji Ochrony Środowiska dnia 8 maja 2017 r. - przedstawiając problem bezpieczeństwa i zanieczyszczenia Jeziorka Czerniakowskiego, pokazując dokumentację fotograficzną. W spotkaniach uczestniczyli: Ewa Gawor, Dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Joanna Tymińska, Z-ca Dyrektora Biura Rozwoju Gospodarczego, Krzysztof Górnicki, Wicedyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej. W działania ze strony Towarzystwa była również włączona Ania Pietrasz, zajmująca się analizą obszaru

zakazu. W drodze kompromisu przedstawiciele Towarzystwa zgodzili się na wprowadzeniu zakazu wnoszenia, podawania i spożywania alkoholu na plaży nad Jeziorkiem Czerniakowskim na okres 2017-2019.

Uchwała została przegłosowana 11 maja 2017 (53 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się). W celu wprowadzenia środków dla całego rezerwatu Towarzystwo wnioskowało o wizję lokalną Komisji w terenie.

Celem wyjazdowego posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w dniu 30 maja 2017 r. było zapoznanie się ze stanem bezpieczeństwa w rejonie Jeziorka Czerniakowskiego. W posiedzeniu udział wzięli przedstawiciele Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Miasto Ogród Sadyba (Jerzy Piasecki i Leszek Dybowski), Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (m. in. Ewa Gawor), Policji (m. in. Mariusz Idźkowski - Z-ca Komendanta Rejonowego Warszawa II, Robert Jesiołowski - Komendant Komisariatu Warszawa Wilanów), Straży Miejskiej (m. in. Wojciech Janicki - Naczelnik II Wydziału Terenowego), Urzędu Dzielnicy Mokotów (Dominik Babski WOŚ, Zbigniew Sklepkowski - ZGN), Biura Rozwoju Gospodarczego oraz zaproszeni mieszkańcy.

Towarzystwo wnosiło o wprowadzenie stałego zakazu spożywania alkoholu na terenie całego rezerwatu. Nie jest to rozwiązanie idealne, ale w pewnej mierze skuteczne. Wprowadzenie zakazu w roku 2016 na terenie plaży zaowocowało znacznym podniesieniem bezpieczeństwa, na co wskazują statystyki Policji, opinie mieszkańców, opinia Strażnika Jeziorka Czerniakowskiego. Dało też ono podstawę do interwencji. Spowodowało to jednak, że grupki nadużywające alkohol przeniosły się w inną część rezerwatu – na polany za plażą i północną część ścieżki. Zebrani mieli możliwość zobaczenia palenisk, uszkodzonych koszy wiklinowych i wiatek wypoczynkowych, a na przedstawionej dokumentacji zdjęciowej paleniska, w którym palono części pomostów ścieżki oraz wysypiska butelek i nieczystości po imprezie. Podkreślono, że o ile patrole Policji są obecne na plaży - nie dotyczy to jednak innych części rezerwatu.

W wyniku wizji podjęto następujące zobowiązania:

- wprowadzenie ponadnormatywnych patroli Policji, w tym raz w tygodniu patrolu konnego;
- zwiększenie w okresie letnim liczby patroli Straży Miejskiej.

Ustalono, że efektywność powyższych uzgodnień zostanie oceniona przez Komisję i Stowarzyszenie po roku i w zależności od oceny zostanie rozważone wprowadzenie innych rozwiązań.

Jerzy Piasecki z Towarzystwa potwierdził z Ewą Gawor (BBiZK) i Mariuszem Idźkowskim - Z-cą Komendanta Rejonowego Warszawa II, że patrole Policji nie będą ograniczały się jedynie do terenów plaży, ale będą też dotyczyły całej północnej części Jeziorka Czerniakowskiego (do mostu) tj. ul. Jeziornej, polan i ścieżki po zachodniej stronie Jeziorka.

Na koniec należy dodać, że nasze aktywności w ciągu 3 lat dotyczyły też szerokiej akcji informacyjnej dla mieszkańców o naszych planach i działaniach - konsekwentne akcje mailingowe, artykuły na portalu Sadyba 24, wywiady w lokalnych rozgłośniach radiowych, zbieranie opinii mieszkańców (mailowo i listownie), działania na Facebook.

Wstępna ogólna analiza sytuacji w roku 2017 wykazuje, że nad Jeziorkiem jest bezpieczniej - jest mniej dewastacji i agresywnych zachowań osób nietrzeźwych, a mieszkańcy doceniają wprowadzone rozwiązania. Potrzebna jest dalsza dogłębna analiza, której postaramy się podjąć, choć jest to zadanie bardzo ambitne. Dysponujemy już statystykami Policji, Straży Miejskiej i WOPR.

2. Poprawienie bezpieczeństwa na ul. Zdrojowej.

Towarzystwo wraz z mieszkańcami prowadzi od maja 2018 akcję zbierania podpisów pod pismem do Władz Dzielnicy wnioskującą poprawę bezpieczeństwa na ul. Zdrojowej. Obecnie na ulicy są zamontowane progi spawalniące ale nie spełniają one swojej roli.

OBSZAR VI - INNE

1. Budżet partycypacyjny

Od pierwszej edycji Budżetu Partycypacyjnego w Warszawie, zainicjowanego w 2014 roku, członkowie Towarzystwa Miasto Ogród Sadyba bardzo aktywnie zgłaszają pomysły zmian w najbliższym otoczeniu na starej Sadybie. Budżet to jedna z nielicznych okazji, by mieszkańcy mogli sami zdecydować, co za dzielnicowe pieniądze powinno powstać w ich najbliższej okolicy.

W każdej edycji, liczba projektów Towarzystwa waha się od kilku do nawet kilkunastu. Co ważniejsze, dzięki dużej wiedzy formalnej członków zarządu Towarzystwa, aktywnej społeczności lokalnej na osiedlu i dobrze rozwiniętych kanałach komunikacji Towarzystwa z mieszkańcami, wiele projektów zgłaszanych przez członków organizacji pozytywnie przechodzi formalną weryfikację, a potem wygrywa głosowanie mieszkańców i trafia do realizacji w kolejnym roku.

Promocja. Głosowanie projektów w każdej edycji budżetu było poprzedzone dyskusją zarządu Towarzystwa z autorami projektów wywodzącymi się z organizacji. Analizowano na niej układ sił w rejonie głosowania, określano projekty, które zyskają oficjalne wsparcie promocyjne Towarzystwa oraz ustalano strategię promocji i działania promocyjne.

Promocja obejmowała każdorazowo:

- produkcję i wrzutkę 1600 ulotek do wszystkich skrzynek pocztowych na starej Sadybie,
- wydrukowanie i rozmieszczenie kilkudziesięciu plakatów,
- trzykrotną wysyłkę informacji na skrzynki email członków i sympatyków Towarzystwa (220 osób),
- artykuły w mediach społecznościowych zachęcająca do głosowania (na Facebooku, portalu Sadyba24.pl, stronie internetowej Towarzystwa).
- produkcję osobnych plansz wystawowych o projektach budżetu,
- plenerowe spotkania z mieszkańcami w celu przedstawienia poszczególnych projektów przed głosowaniem oraz omówienia sposobu głosowania (np. podczas pchlego targu w 2016).

Działania promocyjne Towarzystwa wspierały również sadybiańskie firmy - zbieranie podpisów pod listami poparcia oraz rozdawanie ulotek o budżecie partycypacyjnym odbywało się w restauracjach „Zegarmistrzowskiej” i „Nabo”.

Efekty dla Miasta Ogrodu Sadyba. W trakcie mijającej kadencji zarządu Towarzystwa (od maja 2015 do maja 2018), jego członkowie, przy intensywnym wsparciu zarządu, zrealizowali na starej Sadybie projekty o łącznej wartości aż **1.326.950 zł.** (tj. 255.250 zł w 1. edycji, 424.400 zł w 2. edycji, 380.800 zł w 3. edycji, 266.500 zł w 4. edycji). Tyle nowych pieniędzy wpłynęło do Miasta Ogrodu Sadyba w ciągu ostatniej kadencji zarządu Towarzystwa dzięki aktywności jego członków i silnym wsparciu władz organizacji – i to tylko w przypadku jednego programu, tj. budżetu partycypacyjnego.

Szczegóły. Poniżej przedstawiamy listę projektów, które zgłosili członkowie Towarzystwa (w tym członkowie zarządu) do budżetu partycypacyjnego w poszczególnych latach minionej kadencji. Dodatkowo wskazujemy, które z nich zwyciężyły w głosowaniu i trafiły do realizacji.

Edycja 1 (głosowanie w 2014, realizacja w 2015)

Podsumowanie / efekty. Z 3 projektów, które zwyciężyły w Rejonie 8 na dolnym Mokotowie, 2 pochodzą ze starej Sadyby. W sumie członkowie Towarzystwa zgłosili 9 pozytywnie zweryfikowanych projektów, które zostały poddane pod głosowanie.

Łączna wartość zwycięskich projektów, wniesiona na rzecz rozwoju starej Sadyby: 255.250 zł

Projekty zwycięskie:

- **Ścieżka dla Jeziorka Czerniakowskiego**
Koszt: 135.250 zł
Autor: Przemek Pasek (Ja Wisła) (Towarzystwo było inicjatorem pomysłu na Ścieżkę i konsultowało zgłoszony projekt)
Liczba zdobytych głosów: 1197 (drugi najlepszy wynik w rejonie głosowania)
Oryginalny opis: Autor chce stworzyć utwardzoną 4,5-kilometrową ścieżkę wokół akwenu na Sadybie. Poza słupkami wyznaczającymi trasę powstanie tam 12 przystanków, każdy z tablicą edukacyjną o walorach przyrodniczych i kulturowych rezerwatu przyrody, ławką i koszem na śmieci. Będą też ustawione 2 przenośne toalety. Trasa stanowić będzie szlak dla tradycyjnych spacerów z przewodnikiem. Autor koncepcji planuje również realizowanie co najmniej 50 zajęć edukacyjnych z przewodnikiem i ratownikami na kajakach. Taka forma prezentacji obliczona jest szczególnie na uczniów szkół podstawowych, którzy w godzinach od 9 do 14 mają nad Jeziorkiem Czerniakowskim odbywać nietypowe lekcje przyrody w terenie. Projekt obejmuje również powołanie stałego strażnika Jeziorka. Będzie on odbywał codziennego patrola wokół ścieżki, dokonywał drobnych napraw, informował przybyłych o atrakcjach tego miejsca, oraz pisał

bloga poświęconego życiu nad Jeziorkiem.

- **Sto drzew dla Sadyby i Stegien**

Koszt: 120.000 zł

Autor: Tomasz Trepka (członek Towarzystwa, były członek zarządu Towarzystwa)

Liczba zdobytych głosów: 860 (czwarty najlepszy wynik w rejonie głosowania)

Oryginalny opis: Posadzenie 100 nowych drzew w miejscach wskazanych przez mieszkańców, którzy przejmą indywidualnie wieloletnią opiekę nad tymi nasadzeniami. Autor, mieszkaniec starej Sadyby, wybrał – w konsultacji ze specjalistami – najbardziej odpowiednie dla miasta gatunki drzew. każde z nich będzie dorodne, co najmniej 8-10 letnie. Na każdym drzewie będzie widnieć tabliczka z wypisanym imieniem i nazwiskiem społecznego opiekuna każdego drzewa. - Wstępnie wytypowano w tym celu trzy miejsca: zachodni pas Jeziorka Czerniakowskiego, park Dygata na wysokiej Sadybie i okolice Bernardyńskiej Wody na Czerniakowie.

Edycja 2 (głosowanie w 2015, realizacja w 2016)

Podsumowanie / efekty. Z 13 projektów, które zwyciężyły w Rejonie D na dolnym Mokotowie, 4 pochodzą ze starej Sadyby. W sumie członkowie Towarzystwa zgłosili 5 pozytywnie zweryfikowanych projektów, które zostały poddane pod głosowanie.

Łączna wartość zwycięskich projektów, wniesiona na rzecz rozwoju starej Sadyby: 424.400 zł

Projekty zwycięskie:

- **Ścieżka dla Jeziorka Czerniakowskiego etap 2**

Koszt: 280.900 zł

Autor: Przemek Pasek (Ja Wisła) (Towarzystwo było inicjatorem pierwotnego pomysłu na Ścieżkę, konsultowało projekt zgłoszony do edycji 2.)

Liczba zdobytych głosów: 1197 (drugi najlepszy wynik w rejonie głosowania)

Oryginalny opis: Druga część zwycięskiego projektu Przemka Paska z Fundacji Ja Wisła z poprzedniego roku; Zakres projektu: budowa drewnianych pomostów, rewitalizacja plaży (100 ton czystego piasku), likwidacja wysypisk śmieci, nasadzenia wierzb, budowa wiatok wypoczynkowych, prowadzenie cyklu zajęć edukacyjnych, w tym zajęć kajakowych, instalacja budek i platformy lęgowej dla ptaków, prowadzenie strony internetowej i realizacja działań promocyjnych, powołanie straży Jeziorka Czerniakowskiego.

- **Stylizowane słupy na lokalne ogłoszenia**

Koszt: 11.000 zł

Autor: Andrzej Łokaj (członek Towarzystwa, były członek zarządu Towarzystwa)

Liczba zdobytych głosów: 792

Oryginalny opis: Aby pomóc lokalnym mieszkańcom Sadyby w wymianie informacji i integracji, mają powstać 2 stylizowane słupy ogłoszeniowe na lokalne ogłoszenia: jeden we wschodniej części osiedla na Skwerze Starszych Panów, a drugi w zachodniej części – przy ul. Zdrojowej.

- **"Sadyba filmowa" - kino plenerowe**

Koszt: 28.000 zł

Autor: Andrzej Łokaj (członek Towarzystwa, były członek zarządu Towarzystwa)

Liczba zdobytych głosów: 904

Oryginalny opis: Kino plenerowe odbywające się wieczorem w trzy kolejne soboty czerwca 2016. W pierwszej części pokazu, widzowie mają obejrzeć 1-2 krótkie filmy (dokumenty, krótkie fabuły, animacje), a w drugiej - film fabularny. Filmy mają być związane z twórcami ze starej Sadyby. Wprowadzenie - uznany krytyk filmowy, np. Tomasz Raczek.

- **Czar kolejki wilanowskiej**

Koszt: 104.500 zł

Autor: Tomasz Trepka (członek Towarzystwa, były członek zarządu Towarzystwa)

Liczba zdobytych głosów: 618

Oryginalny opis: Dokończenie projektu sprzed 10 lat upamiętniającego gospodarczą i kulturową rolę kolejki wilanowskiej. Aranżacja otoczenia przez dodanie elementów przestrzennych, oświetlenia, efektów dźwiękowych oraz tablic informacyjnych.

Edycja 3 (głosowanie w 2016, realizacja w 2017)

Podsumowanie / efekty. Z 19 projektów, które zwyciężyły w Rejonie D na dolnym Mokotowie, aż 9 pochodzi ze starej Sadyby. Stara Sadyba lub formalnie Miasto Ogród Sadyba, to osiedle zamieszkałe przez nieco ponad 6 tysięcy osób. Tymczasem cały obszar głosowania obejmuje 46 tysięcy osób, w tym kilka dużych osiedli wielorodzinnych na Stegnach i Sadybie. W sumie członkowie Towarzystwa zgłosili w tej edycji budżetu 12 pozytywnie zweryfikowanych projektów, poddanych pod głosowanie.

Łączna wartość zwycięskich projektów, wniesiona na rzecz rozwoju starej Sadyby: 380.800 zł

Projekty zwycięskie:

- **Ścieżka dla Jeziorka Czerniakowskiego**
Koszt: 249.100 zł
Autor: Przemek Pasek (Ja Wisła) (Towarzystwo było inicjatorem pierwotnego pomysłu na Ścieżkę, konsultowało projekt zgłoszony do edycji 3.)
Liczba zdobytych głosów: 1238 (najwięcej w rejonie głosowania)
Oryginalny opis: Trzecia część zwycięskiego projektu Przemka Paska z Fundacji Ja Wisła z poprzednich dwóch lat; Zakres projektu: dosypanie 100 ton piasku na plażę; utwardzenie żwirem i zrębkami 4 km ścieżki wokół Jeziorka; działania ochronne dla zwierząt i roślin (w tym nasadzenie 500 sadzonek drzew i krzewów i budowa pańnika dla saren); rejsy łódkami (50h), wycieczki (50h) i warsztaty edukacyjne m.in. z wikliny, etnografii (50h) dla dzieci, młodzieży, seniorów i rodzin; utrzymanie czystości i porządku w Rezerwacie (w tym instalacja 48 koszy na śmieci); prowadzenie strony internetowej, profilu Facebook, wykonanie 4000 broszur, powołanie codziennego strażnika Jeziorka Czerniakowskiego.
- **Cykl wyprzedaży garażowych. Sprzedajmy zbędne rzeczy, kupmy coś atrakcyjnego, poznamy sąsiadów**
Koszt: 5.400 zł
Autor: Katarzyna Molska (członek zarządu Towarzystwa)
Liczba zdobytych głosów: 1106
Oryginalny opis: Wszyscy mamy w domach niepotrzebne przedmioty, które mogą przydać się innym. Dajmy im drugie życie, przy okazji spotkajmy się z sąsiadami. Urządźmy sobotnią integracyjno-ekologiczno-ekonomiczną akcję wyprzedaży. Sprzedajmy, kupmy, nawiążmy sąsiedzkie kontakty. Planowane dwie edycje: wiosenna i jesienna.
- **Sadyba filmowa - kino plenerowe**
Koszt: 25.000 zł
Autor: Andrzej Łokaj (członek Towarzystwa, były członek zarządu Towarzystwa)
Liczba zdobytych głosów: 952
Oryginalny opis: Cykl plenerowych projekcji "Sadyba filmowa" ma się odbywać przez trzy kolejne weekendy czerwca 2017 (w sumie trzy wieczory). W pierwszej części pokazu, widzowie mają obejrzeć 1-2 krótkie filmy (dokumenty, krótkie fabuły, animacje), a w drugiej - film fabularny. Filmy mają być związane z twórcami filmowymi ze starej Sadyby. Wprowadzi je uznany krytyk filmowy.
- **Zdrowi na Sadybie: joga, fitness, nordic walking, tai-chi w plenerze, za darmo, ogólnodostępne, dla każdego (8 zajęć co miesiąc przez 5-10 miesięcy w 2017)**
Koszt: 21.100 zł
Autor: Anna Tryc-Bromley (członek Towarzystwa)
Liczba zdobytych głosów: 913
Oryginalny opis: Zdrowi na Sadybie: joga, fitness, nordic walking, tai-chi: darmowe zajęcia, ogólnodostępne, łatwe do wykonania w każdym wieku. Wystarczy robić ćwiczenia z instruktorem, na świeżym powietrzu przez cały rok. Dla każdego, rodzin z dziećmi, seniorów, młodzieży. Projekt integracyjny, rekreacyjny. Ćwiczenia w parkach Sadyby, nad jeziorkiem, na skwerach. Mieszkańcy Stegien też uczestniczą.
- **My i psy, razem na Sadybie - modernizacja wybiegu dla psów w parku Skwer Ormiański**
Koszt: 11.430 zł
Autor: Katarzyna Molska (członek zarządu Towarzystwa)
Liczba zdobytych głosów: 704
Oryginalny opis: Wybieg dla psów w parku Skwer Ormiański na Sadybie jest bardzo intensywnie użytkowany. Wymaga napraw i ulepszeń, które pozwolą na dalsze prawidłowe funkcjonowanie. Projekt przewiduje naprawę furtek, wyrównanie nawierzchni wybiegu, dostawienie ławek w cieniu oraz dodanie kilku podstawowych elementów toru przeszkód.
- **Sadyba w Muzyce - cykl koncertów**

Koszt: 38.500 zł

Autor: Piotr Dąbrowski (zrealizowany przy ścisłej współpracy z Jerzym Piaseckim, członkiem Zarządu)

Liczba zdobytych głosów: 647

Oryginalny opis: Cykl pięciu koncertów zróżnicowanych zespołów kameralnych w okresie od kwietnia do sierpnia 2017 w pięciu charakterystycznych dla Sadyby lokalizacjach. Muzyka koncertów ma korespondować z miejscem i datą wykonania, a prelekcja pomiędzy kolejnymi utworami oprócz treści muzycznych opowiadać ma o historii danej lokalizacji i jej wpływie na kształt dzisiejszej Sadyby. Koncerty mają odbyć się w pięciu charakterystycznych miejscach Sadyby: w kościele św. Tadeusza przy Goraszewskiej, muzeum przy Powsińskiej, kościele przy Czerniakowskiej, na Skwerze Ormiańskim i nad Jeziorkiem Czerniakowskim. W zależności od lokalizacji, różne składy muzyków będą grać muzykę od paschalnej i wojskowej przez dawną aż po jazzową i rozrywkową.

- **Cykl nietypowych spacerów z przewodnikiem po starej Sadybie (6 spacerów)**

Koszt: 13.120 zł

Autor: Andrzej Łokaj (członek zarządu Towarzystwa, były członek zarządu Towarzystwa)

Liczba zdobytych głosów: 623

Oryginalny opis: Sześć spacerów z przewodnikiem po Mieście Ogrodzie Sadyba, przedwojennym osiedlu wpisanym do rejestru zabytków. Każdy spacer poruszy inny, mało znany aspekt osiedla – wykopaliska archeologiczne, osadę spółdzielni Społem, tajne drukarnie, Żydów na Sadybie podczas okupacji, Sadybę w filmie, Ogrody Czerniakowskie. Spacery będą nagrywane, a ich pisemny zapis udostępniony w Internecie.

- **Zagrajmy w parku w piłkarzyki. Postawienie dwóch betonowych stołów na Skwerze Ormiańskim**

Koszt: 17.150 zł

Autor: Katarzyna Molska (członek zarządu Towarzystwa)

Liczba zdobytych głosów: 588 -

Oryginalny opis: Wyposażenie parku Skwer Ormiański ma już 15 lat. Najwyższy czas wzbogacić ofertę rekreacyjną. Miejsce obok placu zabaw to świetna lokalizacja dla dwóch stołów do gry w piłkarzyki. To gra łatwa i łącząca pokolenia: dostępna dla wszystkich, niezależnie od wieku i stopnia sprawności. Zagrają tu dzieci, seniorzy, młodzież, całe wielopokoleniowe rodziny.

Edycja 4 (głosowanie w 2017, realizacja w 2018)

Podsumowanie / efekty. Z 4 projektów, które zwyciężyły w Rejonie D na dolnym Mokotowie, 1 pochodzi ze starej Sadyby. W sumie członkowie Towarzystwa zgłosili w tej edycji budżetu 7 pozytywnie zweryfikowanych projektów, poddanych pod głosowanie.

Łączna wartość zwyciężskich projektów, wniesiona na rzecz rozwoju starej Sadyby: 266.500 zł

Projekty zwycięskie:

- **Ścieżka dla Jeziorka Czerniakowskiego**
- **Koszt:** 266.500 zł
- **Autor:** Przemek Pasek (Ja Wisła) (Towarzystwo było inicjatorem pierwotnego pomysłu na Ścieżkę, konsultowało projekt zgłoszony do edycji 4.)
- **Liczba zdobytych głosów:** 421 (najlepszy wynik w rejonie głosowania)
- **Projekt zwycięski**
- **Oryginalny opis:** Kontynuacja znanego i cenionego projektu. Wielowątkowy projekt obejmuje tym razem 10 pozycji:
  - Zabezpieczenie rezerwatu przed nielegalnym wjazdem pojazdów poprzez ustawienie szlabanów i poprawę ustawienia słupków ograniczających skrajnię ulic graniczących z rezerwatem
  - Budowa drewnianych schodów na plażę przy ul. Jeziornej i schodów prowadzących z nasypu ul. Statkowskiego za mostem, w prawo w kierunku przystani wędkarskiej. Budowa 12 ciągów stopni drewnianych w wąwoziskach erozyjnych skarpy prowadzących do pomostów wzdłuż ul. Jeziornej
  - Uruchomienie przeprawy łodzią rekreacyjną o napędzie siłą ludzkich mięśni poprzez pedałowanie pasażerów na stacjonarnym rowerze i zastosowaniu jako pędnika bocznych kół łopatkowych, w miejscu dawnego mostu na wysokości ul. Goraszewskiej. Drewniany tradycyjny prom ma działać w czasie pogody: maj, czerwiec, wrzesień, październik: w weekendy, w lipcu i sierpniu codziennie w godzinach: od 12 do 20
  - Działania ochronne dla świata zwierząt i roślin:
    - zarybianie podchowanim narybkiem sandacza (1000 szt) i węgorza (1500 szt)
    - utrzymywanie naturalnych łąk poprzez koszenie ok. 10 ha
    - odbudowa naturalnego drzewostanu łęgowego i łąkowego poprzez nasadzenie 250 szt.drzew rodzimych gatunków

- nasadzenie żywopłotu z dzikiej róży (2 tyś szt. sadzonek rosa canina) wzdłuż ul. Jeziornej na odcinku ok 500 m
- nasadzenie 4 kopuł wiklinowych o średnicy ok. 6 m po zachodniej stronie Jeziorka
- konserwacja, czyszczenie, remonty zainstalowanych nad Jeziorkiem 60 budek lęgowych dla ptaków, karmników dla ptaków i zwierząt i pływającej platformy lęgowej dla rybitw
- Działania edukacyjne dla dzieci, młodzieży, seniorów, rodzin i mieszkańców: realizacja 50 rejsów i 50 wycieczek
- Utrzymanie czystości i porządku w Rezerwacie:
  - bieżące utrzymanie czystości terenu ze śmieci rozproszonych i opróżnianie 100 koszy na śmieci, sprzątanie terenu rezerwatu i otuliny z wysypisk i wywóz odpadów
  - wynajem i serwis wc: 4 szt.
  - konserwacja i uzupełnianie uszkodzonej infrastruktury
- Zatrudnienie Strażnika Jeziorka Czerniakowskiego, kierującego realizacją projektu i monitorującego stan rezerwatu podczas patroli. Kontrola stanu ścieżki, nadzór nad utrzymaniem czystości, drobne naprawy, interwencje do organów porządkowych. Relacje na FB.
- Utrzymanie i administrowanie stroną internetową ścieżki i FB, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych
- Przeprowadzenie kwerendy i warsztatów etnologicznych, Tymczasowy Zakład Fotograficzny, album
- Wykonanie wielkoformatowej wystawy edukacyjnej pt.: Przyroda Jeziorka Czerniakowskiego i plaketek pamiątkowych dla uczestników zajęć edukacyjnych

Edycja 5 (głosowanie w czerwcu 2018, realizacja w 2019)

Projekty członków Towarzystwa pozytywnie zweryfikowane i zakwalifikowane do głosowania w czerwcu 2018:

- **Sadyba w Muzyce II , Koszt: 29.700 zł, Autor: Piotr Dąbrowski**
- **Pchli targ na Sadybie. Sprzedajmy zbędne rzeczy, kupmy coś atrakcyjnego, poznajmy sąsiadów, Koszt: 5.900 zł, Autor: Katarzyna Molska (członek zarządu Towarzystwa)**
- **Międzypokoleniowe Miejsce Spotkań - sąsiedzki pawilon parkowy na Skwerze Ormiańskim, Koszt: 418.500 zł, Autor: Katarzyna Molska (członek zarządu Towarzystwa).**
- **Zdrowi na Sadybie - II, joga, tai chi, nordic walking od wiosny do jesieni w plenerze, Koszt: 20.500 zł, Autor: Anna Tryc Bromley (członek Towarzystwa)**

2. Interwencje

Podjęliśmy szereg interwencji na wniosek lub prośbę mieszkańców:

- interwencja do SKZ w sprawie niezgodnego z planem miejscowym (nieprzezierne ogrodzenie) przy ul. Goraszewskiej 29 - ogrodzenie zostało rozebrane.
- wysłano prośbę do 7 przedszkoli o usunięcie niezgodnych z prawem reklam (dopuszczalne są jedynie szyldy informacyjne) - dwa przedszkola dostosowały się do prośby.
- interwencja w sprawie zakłócania porządku publicznego, pisma z informacją o obowiązujących przepisach prawa i normach społecznych (dot. mieszkańców ulic Zdrojowej, Zawojskiej, Solankowej).
- interwencja dzielnicowego w sprawie zbyt szybkiej jazdy samochodem mieszkańca ulicy Morszyńskiej 81.
- interwencja w sprawie mieszkanki ulicy Zdrojowej 115 – problemy z sąsiadami. Zostało napisane pismo dot. przepisów i norm społecznych m.in. prawa do niezakłóconego wypoczynku we własnym domu, prawa do wykonania prac remontowych i porządkowych itd. Kolejne pismo z 9.05.2018 r. zostało napisane w imieniu TSK MOS i przekazane mieszkance z prośbą do PINB o przyspieszenie wydania zgody na wykonanie prac remontowych/ocieplenie budynku.
- interwencja w sprawie uciążliwego psa ulica Iwonicka 17.
- interwencja Przedszkole ulica Morszyńska „U smoka, co buja w obłokach” (zbyt szybka jazda samochodem / dot. rodziców odbierających dzieci).
- interwencja w sprawie hostelu ulica Zdrojowa 28, samochody parkujące na chodniku oraz zakłócanie ciszy nocnej po godz. 22.
- interwencja w sprawie odbioru odpadów zielonych przez firmę „Lekaro” – w grudniu 2015 r. mieszkańcy zwrócili się z prośbą o interwencję w sprawie dodatkowego odbioru odpadów zielonych. Ostatni planowy odbiór odpadów odbył się na początku listopada. Po interwencji Izy, „Lekaro” odebrało przygotowane przez mieszkańców worki.
- interwencja w sprawie szkalującego pisma wysłanego do urzędów przez właścicielkę przedszkola „Baby City” „Wezwania do zaprzestania działań naruszających dobra osobiste”.
- interwencja w sprawie organizacji ruchu na ul. Zielonej i ul. Waszkowskiego.

- interwencja w sprawie działalności firmy transportowej przy ul. Zawojskiej, niezgodnej z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - firma została zlikwidowana.
- interwencja w sprawie rozbudowy przy ul. Morszyńskiej 61- pismo do PINB, aby przyjrzeni się sprawie rozbudowy pod kątem zgodności z planem miejscowym.
- interwencja w sprawie świecących non-stop lamp gazowych na ul. Jodłowej oraz zgłoszenie lamp bez czasz i niesprawnych.
- interwencja w PINB w sprawie ustalenia czy metalowe zadaszenie przed budynkiem przy ul. Rabczańskiej 1 zostało zrealizowane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i ustaleniami mpzp - sprawa w toku.
- interwencje w sprawach wycinki drzew przy ul. Iwonickiej 43 (styczeń 2016), Okrężnej 31 (wrzesień 2016), Okrężnej 101 (kwiecień 2018) oraz procedury zmierzającej do wycinki przy ul. Goczałkowskiej w rejonie pl. Rembowskiego 9. Aktualnie monitorujemy postępowanie wyciągnięcia konsekwencji od właściciela posesji przy ul. Zdrojowej, który bezprawnie wyciął kilka kilkudziesięcioletnich świerków. Jak zawsze podkreślaliśmy, drzewa stanowią podstawowy element tkanki przyrodniczej, estetycznej i społecznej naszego Miasta Ogrodu,
- liczne interwencje do Wydziału Ochrony Środowiska w sprawie łamania zakazu solenia na skwerach i ulicach miasta ogrodu

3. Porady

Towarzystwo udzieliło kilkudziesięciu porad dotyczących: przepisów i procesu uzyskiwania pozwolenia na zabudowę, wymogów dotyczących zagospodarowania obszaru własnej działki, praw w przypadku rozbudowy sąsiadów, prowadzenia działalności gospodarczej na terenie posesji (np. Zawojska 5, Zaciszna 25, Morszyńska 19) oraz przepisów dotyczących ochrony zieleni w mieście ogrodzie.

Została udzielona pomoc w interpretacji przepisów prawa dotyczącego przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (dot. grupy mieszkańców Sadyby).

Odbyło się spotkanie z mieszkanką posesji przy ul. Ojcowskiej w sprawie uciążliwej działalności TVN (podanie adresów instytucji, władnych zająć się sprawą) 2016 r.

Latem 2017 r. miało miejsce spotkanie z mieszkanką sąsiadującą z działką TKKF WARS, dotyczące dzierżawy działki i działalności klubu. Mieszkankę interesowało, jakie urzędy zajmują się nieprawidłowościami dotyczącymi działalności klubów sportowych.

4. Rekomendacja dla Fundacji „Ja Wisła” w roku 2015 i 2016

Z pełnym przekonaniem poleciliśmy Fundację „Ja Wisła” Przemysława Paska jako wykonawcę II i III etapu projektu Ścieżka dla Jeziora Czerniakowskiego. Jest to człowiek z pasją i poczuciem misji, któremu zależy na ochronie Jeziora, ale także na przybliżeniu jego walorów przyrodniczych i unikatowości szerokiej społeczności. Do tej pory Fundacja rzetelnie realizowała powierzone jej zadania (zabezpieczenie skarpy, nawiezienie 600 ton piasku). Wspieraliśmy działalność Przemka jako Strażnika współpracującego z Urzędem Dzielnicy, Policją i Strażą Miejską.

5. Wspieranie 2 kolejnych edycji Akcji Obiad z Seniorami (organizator Sadyba.24)

Wolontariusze spędzali czas z seniorami (osobami samotnymi, które rzadko wychodzą z domu). Podczas wspólnego obiadu, fundowanego przez restaurację na Sadybie, rozmawiali, wspominali, umożliwiali sadybiańskim seniorom poczuć się osobami ważnymi i potrzebnymi. Towarzystwo było partnerem akcji i przygotowało kampanię informacyjną oraz ufundowało spotkanie kończące 2 edycję.

6. Uczestnictwo w I Ogólnopolskim Kongresie Miast Ogrodów w Podkowie Leśnej - 11 -13 września 2015

W Kongresie wzięło udział kilkanaście Miast Ogrodów z całej Polski. Dyskutowaliśmy o warunkach współpracy i promowaniu idei miast-ogrodów. Nasze Towarzystwo miało prezentację na temat budowania tożsamości lokalnej i przeprowadzania inicjatyw dla zachowania i rozwoju miasta-ogrodu w ścisłej współpracy z władzą samorządową. Przedstawiliśmy też wystawę o unikalności naszego osiedla, która cieszyła oczy odwiedzających Pałacyk "Kasyno" (lokalnym ośrodkiem kultury) przez następną parę miesięcy

7. Prowadzenie bieżącej korespondencji.

Prowadziliśmy stałą, intensywną korespondencję z urzędami. W okresie maj 2015- maj 2018 wysłaliśmy w sumie 239 pism (44 w 2015, 61 w 2016, 101 w 2017 i 33 do 24.05.2018). Daje to średnio ponad 6 pism na miesiąc. Zwykle każde z nich to wielostronicowy wywód, zawierający szczegółowe argumenty i wyniki analiz. Wspominamy o tym, ponieważ również tego typu działania wymagają dużo naszej pracy i czasu, co często pozostaje niewidoczne dla członków Towarzystwa.

Podjęte uchwały:

Nr uchwały	Data	Treść uchwały
6/2015	22.05.2015	Uchwała w sprawie podziału funkcji między członków Zarządu
1/2016	26.02.2016	Uchwała w sprawie zmiany siedziby Towarzystwa
2/2016	5.05.2016	Uchwała w sprawie przyjęcia kandydatów na członków Towarzystwa
3/2016	23.06.2016	Zatwierdzenie sprawozdanie finansowego za rok 2015
4/2016	6.10.2016	Uchwała w sprawie przyjęcia kandydatów na członków Towarzystwa
1/2017	3.03.2017	Uchwała w sprawie przyjęcia kandydatów na członków Towarzystwa
2/2017	29.06.2017	Uchwała w sprawie przyjęcia kandydatów na członków Towarzystwa
3/2017	29.06.2017	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za rok 2016
1/2018	8.03.2018	Uchwała w sprawie przyjęcia kandydata na członka Towarzystwa
2/2018	27.03.2018	Uchwała w sprawie przyjęcia rezygnacji Jolanty Sinkiewicz-Baranowskiej z członkostwa w Zarządzie TSK MOS
3/2018	24.05.2018	Uchwała o przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia członków TSK MOS w dniu 16.06.2018 r. w Szkole Podstawowej nr 115 (Okrężna 16)
4/2018	24.05.2018	Uchwała w sprawie wykreślenia członków zalegających ze składkami do roku 2013
5/2018	24.05.2018	Uchwała w sprawie przyjęcia kandydatów na członków Towarzystwa
6/2018	24.05.2018	Uchwała w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania Merytorycznego Zarządu w okresie maj 2015 - 24.05.2018.
7/2018	25.05.2018	Uchwała o zwolnieniu dwóch członków z płacenia składek

Podpisali:

Jerzy Piasecki
Prezes Zarządu

Izabela Zabielska
Wiceprezes Zarządu

Dnia 24 maja 2018